

NAŠ GLAS

SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE

Poština plačana v gotovini

Št. 11 · Leto XI · 19. julij 1990

Sporočilo za javnost

Zaradi preventivnega vzdrževanja in potrebne nege postrojenja na sekundarnem delu elektrarne je NE Krško planirano zaustavila elektrarno v soboto, 14. julija ob eni uri ponoči. Planirana preventivna zaustavitev je bila potrebna, da se izognemo neljubim okvaram in nenačrtovanim daljšim zaustavitvam. Glavna dela so potekala na negi ventilov na odvzemu pare iz turbine in na drenažnem sistemu izmenjevalcev toplote (potrebno je bilo zamenjati 10 ventilov, na 35 ventilih pa je bila potrebna nega in popravilo). Zamenjani so bili tudi deli cevovoda za toplotni izmenjevalec napajalne vode. Tudi kondenzator je bil preventivno pregledan.

To so bila pričakovana in načrtovana dela na sekundarnem delu elektrarne, ob tem pa se je ugotovilo tudi puščanje olja na turbinskem ležaju, kar je bilo ravno tako sanirano.

Izvršen je bil tudi preventivni pregled opreme na primarnem delu elektrarne in reaktorski zgradbi, vendar zaradi zadovoljivega stanja opreme in sistemov ni bilo potrebno opraviti nobenih vzdrževalnih in preventivnih del.

Elektrarna je neprekinjeno obratovala od 5. januarja dalje kar je natančno 190 dni.

Še nekaj proizvodnih rezultatov v tem obdobju. Od 12. 10. 89 do 10. 7. 90 je bila netto proizvodnja 3.743.343 MWh, kar je 8,8%, nad planom. V tem času je bila naša razpoložljivost 98,6% in izkoriščenost 94,3%.

Elektrarna je bila ponovno sinhronizirana v dogovoru z dispečersko službo na elektroenergetsko omrežje v torek, 17. julija v popoldanskem času.

Naslednja planirana zaustavitev naj bi bila v začetku novembra, ko se naj bi začel redni letni remont in trajanju cca 45 dni in v tem času bo izvršena menjava iztrošenega goriva z novim, pregled uparjalnikov in zamenjava cevne snopa na predgrelniku pare, če naštete le najpomembnejša dela.

Nuklearna elektrarna Krško

»V tretje gre rado«: Franc Černelič

Ali ta slovenski pregovor res drži, bomo izvedeli prav kmalu. Te dni bo namreč svoj predlog za sestavo občinske vlade v skupščini predstavil inž. Franc Černelič (1944) iz Podbočja, zaposlen v Podjetju Videm. Ta naloga mu je pripadla potem, ko je zanj glasovalo 40 skupščinskih delegatov od 63, kolikor jih je oddalo veljavne glasovnice. Franc Černelič, kandidat Demosa (druga — dipl. inž. rudarstva Jožeta Leskovarja je predlagala ZSMS — Liberalna stranka), sicer pa, kot se je sam opredelil, strankarsko neopredeljen, je v skupščini predstavil svoje dosedanje delo in svoje poglede na sestavo izvršnega sveta. Ta naj bi imel 13 članov, od tega 5 profesionalno zaposlenih, področja dela, za katera bi bili odgovorni, pa bi bila razmejena nekoliko drugače kot doslej.

Franc Černelič po izvolitvi

Zbor krških Slovenskih krščanskih demokratov:

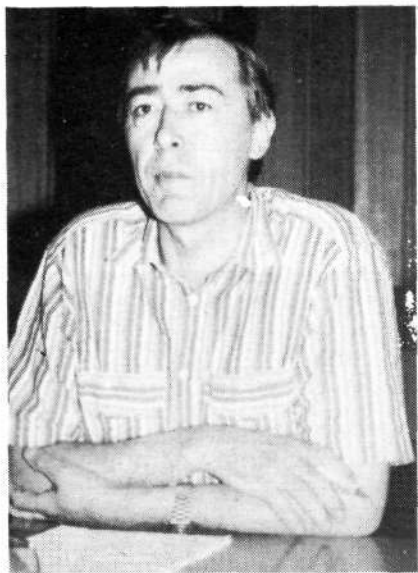
Razgovor s Pavlom Bratino, srečanje in koncert

»Današnje srečanje ima namen, da se vidimo, spoznamo, preživimo nekaj trenutkov skupaj in v tem času doživimo stvari, ki se jih pač da doživeti v takem krogu. Radi bi vam povedali, kaj smo v Krškem v teh mesecih od ustanovitve (25.1.1990) uspeli narediti, seveda s pomočjo vseh vas in vseh tistih, ki so nas volili. Radi bi vam povedali tudi, kaj se je dogajalo v občini okrog ustanavljanja občinske vlade...« Nekako tako je začel petkov (13. julija) zbor krške organizacije Slovenskih krščanskih demokratov njihov predsednik, gospod Danilo Siter. Za poročanje o organizacijskih zadevah stranke je bil zadolžen njen podpredsednik, gospod Andrej Martinc, medtem ko je osrednje mesto tega dela večera pripadlo tajniku Slovenske krščansko-demokratske stranke gospodu Pavlu Bratini.

Zbranim je gospod Bratina spregovoril o programskih smernicah, o vlogi in o viziji dela stranke na krajevnem, občinskem in republiškem nivoju.

Od volitev je namreč minilo že nekaj časa in preprosto se stranki zdi potrebno, da ugotovi, ali se je, glede na predvolilne obljube, doslej že kaj spremenilo. Seveda je jasno, da se v enem ali dveh mesecih ne more spremeniti tisto, kar se ni moglo v 20, 40 ali 45 letih. Ob ugotavljanju tistega, kar se je že spremenilo, je gospod Bratina poudaril, da je v stranki in pri izvoljenih bil prevzem oblasti

sprejet predvsem kot naloga, kot obveznost, da bodo s trdim delom skušali nekaj spremeniti, ne pa toliko kot čast. Ni pozabil omeniti, da so katoličani vendarle zadihali sproščeno, da med njimi ni strahu in previdnosti, tako, kot nekoč. Kot pomembno šteje že to, da imamo odprto kočevsko območje (ki se bo do konca leta še povečalo), da ima stranka v vladi ljudi, ki so zagotovilo, da se bo tudi na

»Prinašam vam pozdrave tudi od našega predsednika Lojza Peterleta, ki se je ravnokar vrnil z zelo dobrega in uspešnega obiska po Ameriki... Ta obisk se je dogodil prav v času, ko smo v Sloveniji doživeli (vsaj na zunaj) spravno dejanje, mašo za pokojnimi, zlasti za domobranskimi žrtvami v zadnji svetovni vojni, v Kočevskem rogu. Lojze Peterle je bil v istem času v Ameriki in je nekaj podobnega skušal ustvariti, dopovedati, prenesti tudi tem ameriškim Slovencem, da bi se, ne samo doma, ampak tudi zunaj, počasi pričel tajati led tega medsebojnega nezaupanja in da bi se začeli ustvarjati pogoji, da bi ta, na vse strani razsejan slovenski narod zopet čutil utrip enega srca, vpliv in silo ene domovine, ne glede na to, v kateri državi živi.

Pavle Bratina

posameznih področjih družbenih dejavnosti, vladanja in javnega življenja nekaj spremenilo.

Obljube iz predvolilnih časov: da je treba najprej vzgajati človeka, primarne skupnosti — predvsem družino, da je treba oblikovati (po marxistični terminologiji) interesne skupnosti, torej tista naša vsakdanja povezovanja, občevanja..., v katerih so ljudje zaradi svojega osebnega prepričanja, veselja, navdušenja, potrebe po delovanju na nekem področju, lahko v dobršni meri uresniči minister za izobraževanje, dr. Peter Vencelj, skupaj z vsemi ostalimi udeleženci tega procesa.

Vzgoja bo lahko posledaj ne prestižna stvar ene ali druge stranke, pač pa bo to vzgoja, ki ustreza človekovi naravi.

Vzgoja (in minister za šolstvo) ima sila pomembno in občutljivo nalogo, da z vsem svojim strokovnim aparatom, z učili, pripomočki, pa tudi z zakoni, skuša zopet vzpostaviti tisto vzgojo, ki je še najbližja normalni družinski vzgoji. Če bodo ti procesi do tega pripeljali, potem bo lahko ta vlada in ta njen minister z zlatimi črkami zapisan v naš povojni čas in povojni šolski sistem.

Res pa je, da ničesar ni moč spremeniti čez noč. Žal je dela preveč, telefoni nenehno zvonijo, ministri beležijo po 100, 200 klicev dnevno, skoraj vsi so tehtni in skoraj vsak razgovor po telefonu bi terjal ekipo, ki bi uresničila naloge, izhajajoče iz njega. V taki situaciji je nemogoče stvari spreminjati čez

noč. Treba bo počakati, se držati nekega vrstnega reda, vse glavne odločitve speljati skozi skupščino, zanje napisati zakonske predloge, jih sprejeti in nato na podlagi določil ukrepati tam, kjer po normalni, človeški poti ne bo šlo. Žal je to edina pot, ki jo lahko in mora ubrati vsaka pravna država. Seveda se po eni strani vlada uči vladati, po drugi strani pa se strokovni aparat, ki je ministrom dan v pomoč, službe, še prilagajajo novim vetrovom. Tudi njim ni lahko prilagoditi se čez noč, živeti se v želje Demosovih volilcev ali ministrov. Potrebujemo čas, da bodo neki ministrov besedni osnutek razumeli prav, da ga bodo spravili na papir tako, da ga ne bo treba nekaj krat dopolnjevati... To je čisto normalen proces, čeprav je ljudi po 45 letih čakanja težko pripraviti do tega, da bi še čakali.

Pavle Bratina: *»Vsi totalitarni režimi, ne le ta, ki smo si ga ravnokar otresli z rame, so takšni, da vzgojo razumejo enostransko. Vzgojo v takšni ideološki opredelitvi določi neka stranka, ki si zamisli, kako mora biti človek vzgojen in potem vse sile, vso energijo, vsa sredstva (tudi finančna), vrže v to, da bi to idejo uresničil. Potem se seveda rodijo šolski sistemi, ki so daleč od človeške narave, ki ljudem, otrokom postavijo cilje, kakršni jim sploh nujno ne koristijo... Zato je zelo pomembno, da se vzgoja prilagodi človeški naravi in da skuša v človeku razvijati tisto, kar v njem je. V človeku pa je marsikaj. Vzgoja seveda dobre stvari v otroku, (ne s palico in z diktatom ampak tako, kakor znajo dobri starši in vzgojitelji, ki se morda nikoli niso šolali na tej ali drugi pedagoški ustanovi...), vleče na dan, spodbuja njihovo rast. V »Knjigi o možganih« Petra Russella piše, da smo doslej pri vzgoji vedno pozabljali na to, da sta v človeku dve naravi, dve polovici: razum in čustvo, vera in znanost, politika in neko družinsko življenje, v katerem se politika ustvarja. Vse totalitarne vzgoje so skušale v človeku vzgajati predvsem en del njega: razum. Tako je vzgoja na drugi strani zanemarila otrokov občutek za umetnost, za kulturo, religioznost in še marsikaj drugega, kar ne sodi v znanost, k razumskemu področju, je pa silno pomembno za srečno življenje, za človekov celovit razvoj, za to, da ne bi nikogar od naših otrok v tem procesu vzgoje pohabili. Vsi totalitarni režimi so otroke pohabljali, pretirano izpostavljali ene njihove sposobnosti in pretirano tlačili ali zanemarjali druge.«*

Od leve: podpredsednik SKD Krško, Andrej Martinc, Pavle Bratina, podpredsednik SKD Krško Danilo Šiter

NAŠ GLAS

NAŠ GLAS — SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE: Izdaja: Indok center skupščine občine Krško — Naklada: 2100 izvodov — Odgovorni urednik: Ivan Kastelic — Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, Telefon: (0608) 31-768 — Grafična priprava: DIC Grafika, Novo mesto — Tisk: Tiskarna Novo mesto — Glasilo je oproščeno temeljnega

mnjenja Republiškega komiteja za informacije št.: 421-1/72 z dne 5. marca 1980 — Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod te-mi besedili podpisani.

Eden izmed udeležencev je predlagal, naj sprožijo postopek za poimenovanje DKD Edvarda Kardelja v Krškem tako, kot so to nameravali že od vsega začetka: v Kulturni dom Matije Gubca.

Naloge občinske vlade:

Nujno je, da dobta občinska skupščina in njen izvršni svet pregled nad kadrovske politiko občine. Treba je vedeti, kdo je doslej in kdo lahko naprej vozi to občinsko politiko. Pavle Bratina: »To ni noben revanšizem, pač pa enostavno ugotavljanje dejstev, da bi ljudi dali na prava mesta. Ne smemo dati na posamezna mesta ljudi, ki bi morda lahko ustrezne podatke skrivali!«

Občinska vlada mora, ko prevzame svoje dolžnosti, čim prej dati roko, po pristojnostih, ki jih sedaj še vedno ima, nad gospodarstvo. Od gospodarstva je odvisno naše preživetje. Zato mora vlada preprečiti prehajanje lastnine v zasebne roke pred sprejetjem ustreznega zakona o družbeni lastnini. Počakati je treba nadalje zakon o denacionalizaciji, ki bo skušal pravno urediti vse tisto odvzemanje privatnih posestev, zemlje, tovarn (vsega tistega, kar je bilo v povojnem času narejenega), da ne bi delali novih krivic.

Razen tega je treba še marsikaj storiti hitro, zato je pomembno, da je občinska vlada čim prej ustanovljena.

Število članov SKD se še kar večja, imjo okrog 30 000 članov, so za Kmečno zvezo na drugem mestu, ustanovljenih je 450-500 krajevnih, občinskih in regionalnih odborov, nekaj jih je tudi v tujini.

Pavle Bratina: »Socialni nauk cerkve je špica socialnega nauka v svetu. To je v bistvu danes najbolj revolucionaren, če uporabim marksistični izraz, tudi najbolj napreden (tudi to je neustrezen izraz) in tudi najbolj človeški. Spušča se na tista področja, ki niso filozofiranje in premetavanje kozličev nekje v zraku ampak na tista področja, ki nas žulijo: v osebnem življenju, v družini, v sindikatu in še marsikje drugje. Krščanski demokrati moramo svoje politično znanje dopolniti z nekimi konkretnimi dejanji. Ta konkretna dejanja so za nas, kristjane čisto določena. Kristjani ne bomo nikoli vodili politike na vseh področjih, ker na vseh področjih niso specialisti. Naša področja, ki so opisana tudi v predvolilnem boju pa so: vzgoja človekla, družina in njena družbena rehabilitacija, ponovna uvedba strank, ne kot partij ampak strank, v katerih lahko ljudje najdemo svoje somišljenike. Lahko smo po verskem prepričanju vsi enaki, ampak strankarsko ne moremo biti enako opredeljenih. Po svoji miselni strukturi in vseh drugih elementih se pač ljudje opredelijo za stranko, katere politika ustreza njim osebno.

Med razgovorom so razkrili, da ima njihov predsednik, gospod Danilo Siter, rojstni dan. Hlebec domačega kruha za rojstni dan, čestitke in zdravica...

Vse foto: Miloš Kukovič

Celebrant Singers svoj nastop zasnujejo na pripovedi osebnih življenjskih preizkušenj, srečanj z vero in razmišljanjih o Bogu, izpovedovanjem vere in inprovizacijo duhovnih vaj. Vse skupaj je prepleteno z obiljem vrhunsko izvedene glasbe: besedila so vzeta iz Biblijske stare zaveze, nekaj pa je tudi kantautorskih del. Petindvajsetčlanski ansambel je v bistvu skupina misijonarjev, ki so (po lastnih spoznanjih in prepričanjih) opustili svoje prvotno delo in življenje ter se posvetili svojevrstnemu misijonskemu delu — širjenju vere skozi svoje nastope.

Kristjani smo specialisti za socialno politiko in družino, vemo, da je treba v teh zapletenih gospodarskih okoliščinah podpreti prizadevanje, da bo ta potaplajoča se barka našega gospodarstva splavala. Tudi za ceno zategovanja pasov. Nič pa ne pomaga, da bo barka splavala, če delavci zaradi pomanjkanja umrejo. Zato je sociala, občutek, da bodo ljudje ti dve krizni leti preživel, nujna. Zato se mora gospodarstvo toliko ukloniti, da bo rešilo prihodnost. Kristjani se za to zavzemamo, da bi delavci imeli zaslužek in vsi delavci toliko dostojno življenje, da bodo imeli upanje za prihodnost, da bo jutri bolje.

Področja, na katerih bi morali v občinah krščanski demokrati delovati:

Treba je pomagati ogroženim družinam - te pozna neposredno okolje, kjer živijo.

Treba je skrbeti za ohranitev delovnih mest, ne vemo kako, morda s kapitalom, tudi tujim. Ne smemo se mu pa preveč prepustiti, saj je pretirani tuji kapital okupacija dežele. Že Krek pravi, da je treba nekoliko znižati standard tistim, ki ga imajo več, kot ga potrebujejo. To ni zavzemanje za uravnilovko.

Reševanje stanovanjske problematike, ki je socialna bomba. Treba jo je skušati reševati, čeprav bo to težko, saj ne bi smeli ponavljati napak in kar odvzemati tistim, ki sicer imajo po dve ali tri stanovanja.

Odpirati bo treba vrte, ki bodo pomagali reševati problematiko vzgoje otrok staršem, ki sta oba zaposlena.

Finančna vzajemna pomoč preko rdečega križa, ali karitasa, je tudi izvedljiva in se je bomo posluževali. Dobrota pa seveda nima meja...

Med spremljanjem nastopa sem dobil občutek, da je neke vrste maskota skupine »prevajalka«, ki ves čas ponazarja vsebino v jeziku gluhonemih... Njena predstava teče skoraj samostojno, razen, seveda, vsebinske identičnosti. Sicer pa so njeni »prevodi« tako do delani, da tega nisem videl še pri nobenem podobnem poskusu prenašanja javne prireditve ali televizijske oddaje v svet tišine. Gracioznost gibov spominja na balet in če obstajajo v jeziku gluhonemih tudi znamenja za pesem, potem je bilo to petje, njena lastna oda veri.

Zaradi vsega tega je treba prav gospodariti, saj ne smemo prigrisniti prigrisnjenosti, da v vreče brez dna in ni prav, če se bodo sredstva pre-

takala tje, kjer jim ni mesta, morda celo v privatna podjetja in v tujino.

Udeleženci srečanja so imeli po razgovoru kratko in skromno, a izredno prisrčno družabno srečanje, potem pa so prisluhnili še nastopu ameriške vokalno-instrumentalne skupine Celebrant Singers.

Ob letu evropskega turizma

Spoštovana gospa, gospod, tovarišica, tovariš...!

Najprej seveda iskren pozdrav. Namenoma smo napravili zmedo v naslovu. Z njo se zapostavimo in ubadamo, pri tem pa kar nekako pozabljamo na vsakodnevno življenje, ki neizprosno teče naprej.

Na kratko: vse preveč se vrtimo okoli sebe in se ukvarjamo sami s seboj.

Umazana Sava pa teče kar naprej, nekaj bistri potočki mrtviijo, »omamne« vonjave nas dušijo, odlagališča smeti in odpadkov pa spominjajo na Divji zahod. Pa vendar je še nekaj kotičkov neokrnjene narave, mnogi spomeniki in pomniki kulture, prijazne cerkvice na hribih in vinski hrami na goricah govornijo, da tod že od nekdaj živijo veseli in gostoljubni ljudje. IN

TURISTI ŠE VEDNO PRIHAJAJO — KLJUB VSEMU.

Prihajajo k nam na sončno stran Alp. V mojo in tvojo deželo; v našo deželo. Vsak kraj, vsaka drobnjarija ponuja lepoto in zanimivost. Obilje lepote na majhnem prostoru.

In vsakdo izmed nas lahko ponudi to obilje gostu, ki prihaja k nam. Zato, ker smo turizem ljudje: jaz, ti, naša občina, moja krajevna skupnost ali pa kar sleherna hiša.

In prav je, da mu to ponudimo. Zato, ker znamo, ker hočemo, ker to zmoremo.

In tole pismo je namenjeno tudi vam, saj ste tako ali drugače vpleteni v našo, slovensko turistično ponudbo. Prav je, da bi vsakdo skušal odpravljati ovire, ki počasniijo razvoj turizma; doma ali na delovnem mestu. Saj ni treba veliko. Včasih je zadosti že DOBER DAN ali DOBRODOŠLI. Ali pa prijazen nasmeh.

Ne pozabite tega, ko boste prihajali v stik z našimi gosti. Predvsem pa ne pozabite, da je Slovenija moja dežela. Zdaj še bolj...

Pa lep pozdrav in hvala za sodelovanje!

Občinska turistična zveza Krško

Foto: Črt Čargo

NAŠ GLAS

Predsednik krške občinske skupščine je na podlagi 76. člena Poslovnika SO Krško sklical

2. sejo Zbora združenega dela

v četrtek, 19. julija 1990 ob 14.00 v sejni sobi A

Zadnjič je bil namreč zbor združenega dela pri drugem krogu glasovanja — po usklajevanju, že nesklepčen. Zato bodo delegati ponovno razpravljali, predvsem pa glasovali o predlogu odloka o prispevnih stopnjah za financiranje skupnih družbenih potreb v občini Krško za čas od 1. 8. 1990 do 31. 12. 1990 na področju družbenih dejavnosti — usklajevanje z ostalima zboroma.

Na podlagi drugega odstavka 114. člena Poslovnika Skupščine občine Krško sklicuje predsednik SO Krško

6. redno sejo Zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in Družbeno-političnega zbora

v četrtek, 19. julija 1990 ob 14.00 v sejni sobi A

Predlagani dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 6. skupne seje zborov občinske skupščine;
 2. Potrditev zapisnika 5. skupne seje zborov;
 3. Predlog odloka o spremembah odloka o prispevnih stopnjah za financiranje skupnih družbenih potreb za področje gospodarske infrastrukture v občini Krško za čas od 1. 4. 1990 do 31. 12. 1990;
 4. Izvolitev predsednika, podpredsednika in članov Izvršnega sveta;
 5. Imenovanje funkcionarjev občinskih upravnih organov;
 6. Predlog sklepa o imenovanju Sveta za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;
 7. Predlogi, pobude in vprašanja delegatov.
- Predvidoma bodo na dnevni red uvrstili še:
- Predlog sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Krško za obdobje 1986 — 2000 in srednjeročnega plana občine Krško za obdobje 1986 — 1990 (začeta komasacija — točka je bila umaknjena z dnevnega reda 3. skupne seje zborov SO Krško 11. 6. 1990).

Gradivo k 2. in 6. točki je priloženo, za točko 3 ste ga prejeli za sejo 9. 7. 1990, k 4. in 5. točki bo posredovano na seji.

Javna razprava o skladišču RAO se bo nadaljevala septembra

Komisija za vodenje javne razprave je bila imenovana 31. maja, o njenem dosedanjem delu pa je na seji skupščine 9. julija poročal predsednik komisije Metod Šonc.

Po besedah Metoda Šonca je komisija doslej pregledala gradivo za javno razpravo, ki ga je pripravil Izvršni svet, ter zapisnike SZDL o javnih razpravah, ki so bile v nekaterih krajevnih skupnostih že opravljene, in ocenila:

- da je zaradi pomembnosti teh vprašanj in slabe zasedbe po KS, kjer so razprave že bile, v nekaterih krajevnih skupnostih treba razpravo ponoviti;
- da bi Izvršni svet moral dopolniti obstoječe gradivo z novimi podatki ter od IS R Slovenije zahtevati mnenje o gradivu; posebej bi bilo v gradivu treba pojasniti podatek o skladiščenju parogeneratorjev, ki so deloma primarni del elektrarne;
- da bi bilo gradivu treba bolj natančno dodati vse podatke o aktivnosti za zago-

Iz programa Izvršnega sveta R Slovenije:

»Pri industrijski rabi jedrske energije bo IS pripravil zakonske podlage za takojšnje zaprtje rudnika Žirovski vrh in JE Krško do leta 1995 (z oceno vseh posledic). Do leta 1992 bo pripravljena rešitev za trajno odlaganje srednje in nizko radioaktivnih odpadkov, ki so sedaj uskladiščeni v začasnem skladišču pri JE Krško, katerega zmogljivosti bodo polne do leta 1992.«

tovitev trajnega odlaganja radioaktivnih odpadkov in o konkretnih nosilcih posameznih dolžnosti pri tem;

- da je treba v javni razpravi razčistiti vse nejasnosti, predvsem pa to, zakaj niso bili uresničeni sklepi krške skupščine in kdo je za to odgovoren; Izvršni svet naj za ta del zagotovi sodelovanje strokovnih institucij in odgovornih iz republiške vlade;
- da bi v razpravo morali vključiti tudi zdravstveno službo.

Po omenjenih dopolnitvah in dodatnih pripravah bi se javna razprava, ki jo bo komisija vodila v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi, verjetno lahko nadaljevala septembra letos.

To poročilo so delegati sprejeli, obenem pa tudi predlog Metoda Šonca, da naj naša skupščina v republiški skupščini zahteva spremembo tistega dela programa Izvršnega sveta Republike Slovenije, ki govori o zaprtju krške nuklearke. Spremenjeno besedilo naj bi zagotovilo, da bo IS pripravil **program** za zapiranje Rudnika urana Žirovski vrh in NE Krško pred pripravo zakonskih podlag za ta poseg, rok za zaprtje NE Krško pa določil šele potem, ko bodo za to izpolnjeni vsi pogoji — predvsem že **zgrajeno** odlagališče srednje in nizko radioaktivnih odpadkov. Tem spremembam naj bi dodali še obveznost, da mora »do zaprtja JE Krško (...) IS (Republike Slovenije) zagotoviti pogoje za njeno varno in zanesljivo obratovanje«.

Svoj predlog je Metod Šonc utemeljil takole: »Govoriti o zaprtju v letu 1995 je

brez celovitega programa zapiranja neumestno. V okviru programa za zaprtje je obsežna problematika in ta program naj bi dokončno povedal, ali bo JE ostala tukaj, kam bo šlo njeno gorivo itd. Mi smo še posebej zainteresirani za tak program, brez katerega ne bi smeli v republiški skupščini sprejeti zakonov, povezanih z zaprtjem JE. IS R Slovenije naj določi rok za zaprtje JE Krško šele takrat, ko bo zgrajeno trajno odlagališče. Mi ugotavljamo, da bi JE do leta 1995 lahko normalno delala, če damo soglasje za skladiščenje nizko in srednje radioaktivnih odpadkov do leta 1992. V nasprotnem primeru pa se JE zapre leta 1992. Smatramo, da je JE še vedno jedrski objekt, tudi če se ustavi oziroma stoji, opozarjamo pa, da v tem primeru ne bo več kadra niti denarja in nam bo kot jedrski objekt ostala v Krškem.«

Protikandidat za mandatarka Jože Leskovar

Prispevne stopnje za družbene dejavnosti — spornih 0,12 %

1. Predlog Komiteja za družbene dejavnosti:

»Skupščina Republike Slovenije je 14. junija 1990 sprejela spremembo Zakona o zagotavljanju sredstev za skupne družbene potrebe v letu 1990 (Ur. list RS, št. 24/90). S tem zakonom so določene konkretne stopnje za zagotavljanje sredstev za programe družbenih dejavnosti na ravni republike. Te znižane stopnje, ki bodo veljale od 1. 7. 1990 dalje, so v primerjavi s sedaj veljavnimi stopnjami prispevkov iz osebnega dohodka nižje za povprečno 5 %, v primerjavi s prvotno določenimi pa za 15 %.

Hkrati z zmanjšanjem obveznosti na ravni republike je treba ustrezno znižati tudi prispevke na ravni občine. V tretjem členu zakona je določena meja, do katere smejo občine v globalu določiti stopnje prispevkov za čas od 1. 8. 1990 do 31. 12. 1990. Pri razbremenjevanju je potrebno upoštevati tudi razmere v posameznih dejavnostih, tako da bo kljub vsemu omogočeno izvajanje vsaj najnujnejših z zakonom zajamčenih programov.

Predlagamo, da se sedaj veljavne stopnje prispevkov iz osebnega dohodka za družbene dejavnosti na ravni občine znižajo za čas od 1. 8. do 31. 12. 1990 v globalu še za 11,5 %. Ob upošte-

tevanju 4-odstotnega znižanja prispevnih stopenj v aprilu, ki bodo vplivale na nižje prispevke iz OD osem mesecev, bodo prispevki za financiranje družbenih dejavnosti od 1. 8. 1990 do 31. 12. 1990 nižji za okoli 15 % glede na prvotno določene. V okviru globala predlagamo naslednje znižanje prispevnih stopenj iz osebnega dohodka od 8,91 na 7,89 % oziroma:

- osnovno izobraževanje od 5,02 % na 4,55 % (republiško povprečje — VI./90: 5,44 %)
- otroško varstvo od 1,83 % na 1,60 % (rep. povpr.: 2,08 %)
- socialno skrbstvo od 1,17 % na 1,00 % (rep. povpr.: 0,63 %)
- kultura od 0,47 % na 0,40 % (rep. povpr.: 0,74 %)
- telesna kultura od 0,19 % na 0,16 % (rep. povpr.: 0,50 %)
- zdravstvo od 0,23 % na 0,18 % (rep. povpr.: 0,56 %)

Prispevek iz dohodka oziroma dobička za raziskovalno dejavnost pa se zniža od 0,08 % na 0,07 %.

Za zbiranje sredstev v občinski proračun je v prvem tromesečju znašala globalna prispevna stopnja od mase bruto osebnih dohodkov 9,28 % (povprečje vseh občin v Republiki Sloveniji: 10,52), kar je za 12 % nižja obremenitev od republiškega povprečja, in smo bili tako na 45. mestu v Sloveniji.

Tudi z znižanjem prispevnih stopenj v aprilu je ostalo podobno razmerje. V občini znaša prispevna stopnja 8,91 %, povprečje republike pa je 9,95 % od mase BOD.

Predlagano znižanje prispevne stopnje s 1. 8. 1990, ki ga narekuje zakon, bo v naši občini drastično poseglo tudi v

program zajamčenih nalog. Zato bomo skupščini predlagali rebalansiranje programov družbenih dejavnosti za leto 1990, takoj ko bo izdelana analiza poslovanja za I. polletje.«

2. Amandma, ki ga je predlagal DEMOS:

»Predlagamo, da se 2. točka 3. člena odloka spremeni tako, da se glasi:

— osnovno izobraževanje	4,50 %
— otroško varstvo	1,50 %
— socialno skrbstvo	0,98 %
— zdravstveno varstvo	0,18 %
— kultura	0,47 %
— telesno kultura	0,14 %

Ta amandma je DEMOS utemeljil z naslednjim:

»V predlogu, ki ga je pripravila strokovna služba Komiteja za družbene dejavnosti, ni upoštevan 3. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zagotavljanju sredstev za skupne družbene potrebe, ki govori, da je potrebno v občini določiti stopnje tako, da te stopnje ne presegajo povprečnih stopenj v posamezni občini za obdobje januar—maj 1990, zmanjšanih za 15 %.

Obstoječi predlog govori o 11,5-odstotnem znižanju povprečnih stopenj v obdobju januar—maj, kar pa ni v skladu z določbami zakona, ki predpisujejo minimalna zmanjšanja za 15 %.

Globalna povprečna prispevna stopnja iz BOD v občini Krško v prvih petih mesecih 1990 je bila 9,14 %. Znižanje tega globala za 15 % pomeni, da imamo lahko v občini Krško od 1. 8. 1990 globalno prispevno stopnjo iz BOD le 7,77%.

Pri predlaganju notranje prerazporeditve smo upoštevali predloge, ki jih je pripravila strokovna služba Komiteja v

prvi in drugi varianti, s tem da smo povečali odstotek znižanja na področju otroškega varstva in socialnega skrbstva, kjer smatramo, da niso bile dovolj upoštevane smernice, ki govorijo o odpravi lažne solidarnosti na področju socialne in možnosti prihranka z racionalizacijami na področju otroškega varstva.

Predlagamo, da za razliko (0,07 odstotne točke) povečamo predlagano stopnjo za kulturo, kjer ni pravih možnosti za racionalizacijo porabe — znižanje bi lahko šlo v glavnem le na račun knjižnice in nakupa knjig.

3. Almira Božovič (ZZD) je predlagala amandma, po katerem naj bi odlok, ka-

terega predlog je pripravil Komite za družbene dejavnosti, veljal od 1. 10. do 31. 12. 1990.

Na ločenih zasedanjih so v posameznih zborih za omenjene predloge glasovali takole:

V Zboru krajevnih skupnosti je od 21 navzočih 12 delegatov glasovalo za amandma DEMOS-a, 5 proti, 4 so se vzdržali, torej je bil amandma sprejet; za amandma Almire Božovič je glasovalo 6 delegatov, 11 proti, 4 so se vzdržali, torej ta amandma ni bil sprejet; za odlok z amandmajem DEMOS-a je glasovalo 14 delegatov, 3 proti, 4 so se vzdržali, to pa pomeni, da je bil odlok z amandma-

jem DEMOS-a sprejet.

V zboru združenega dela amandma DEMOS-a niso sprejeli. Od 15 navzočih so zanj so glasovali 3 delegati, 8 proti, 4 so se vzdržali glasovanja. Ravno tako niso sprejeli amandmaja Almire Božovič — 5 jih je bilo za, 7 proti in 3 vzdržani. Sprejeli pa so predlagani odlok (brez amandmajev) z 10 glasovi za, 2 proti in 3 vzdržanimi.

V Druženopolitičnem zboru je 11 delegatov od 21 navzočih glasovalo za amandma DEMOS-a in ga tako sprejelo. Za amandma Almire Božovič jih je bilo 8, torej ni bil sprejet. Odlok z amandmajem DEMOS-a so sprejeli z 11 glasovi za, 9 proti in 1 vzdržanim.

Foto: ČH Čargo

DEMOS

Krško

Datum: 10. 7. 1990

OBVESTILO

Skupščina Republike Slovenije je sprejela Zakon o zagotavljanju sredstev skupne porabe v letu 1990 (Ur.l. RS, 24/90). V tretjem členu tega zakona je zapisano, da naj skupščine občin prispevne stopnje na ravni občin zmanjšajo za 15 % glede na povprečne stopnje v obdobju januar—maj 1990.

Stranke, združene v Demos Krško, smo predlagale, naj Predsedstvo Skupščine občine Krško uvrsti to problematiko na dnevni red Skupščine že na zasedanju dne 9. 7. 1990. Izvršni svet in strokovne službe pa naj pripravijo ustrezne občinske odloke. Ker v delegatskem gradivu, ki ga je predlagal Izvršni svet za to sejo Skupščine, zakonska zahteva republiške skupščine ni bila v celoti upoštevana, so delegati Demosa v imenu strank Demosa pripravili amandmaje, ki zagotavljajo 15-odstotno razbremenjevanje gospodarstva na področju sredstev, ki jih plačujejo gospodarske in druge organizacije za skupne in splošne družbene potrebe iz osebnih dohodkov za družbene dejavnosti in iz dobička in dohodka za potrebe gospodarske infrastrukture.

Na zasedanju Skupščine občine Krško dne 9. 7. 1990 so posamezni delegati že pri sprejemanju dnevnega reda poskušali doseči, da se ta problematika sploh ne uvrsti na dnevni red. Delegati Demosa so vztrajali, da se o tej problematiki razpravlja, in sicer zaradi:

- vse težjega položaja, v katerem se nahajajo delovne organizacije in podjetja,
- vse pogostejšega izražanja nezadovoljstva s strani delavcev, — naših programskih usmeritev, da je potrebno gospodarstvo razbremeniti,
- očitkov (pogosto posplošenih) na račun delavcev v družbenih dejavnostih,

— možnih racionalizacij v družbenih dejavnostih, ki ne posegajo v izvajanje dogovorjenih programov.

Po uvrstitvi na dnevni red se je ob tej točki razvila razprava, v kateri so delegati iz gospodarstva dokazovali, da gospodarstvo ne zmore več takšnih obremenitev, in zahtevali razbremenitev, na drugi strani pa so delegati iz družbenih dejavnosti vztrajali pri nespremenjenih prispevnih stopnjah. Rezultat glasovanja je bil naslednji:

Delegati Zbora krajevnih skupnosti in Druženopolitičnega zbora so potrdili predlog za razbremenjevanje, delegati Zbora združenega dela pa takšnega predloga niso sprejeli. Za razbremenitev so glasovali samo trije delegati. Ostali prisotni delegati Zbora združenega dela niso bili za predlagano 15-odstotno znižanje prispevnih stopenj.

Po medzborovskem usklajevanju je izvoljena komisija tudi Zboru združenega dela predlagala sprejem amandmaja k Odloku, ki ga je predlagal Demos, vendar ob ponovnem usklajevanju Zbor združenega dela ni bil več sklepčen.

Glede na tak rezultat, ki je za nas nepričakovan in povsem nerazumljiv, saj bi po našem ravno Zbor združenega dela moral vztrajati pri večji razbremenitvi gospodarstva, se sprašujemo, čigave interese delegati v tem zboru resnično zastopajo.

Menimo, da bi morali upoštevati zahteve delavcev, vodstev podjetij in tudi zahteve, ki so jih sami izpostavljali na prejšnjih sejah skupščine.

Ker bo obravnavano problematiko Skupščina občine na naslednjem zasedanju (predvideno v roku 10 dni) ponovno obravnavala, predlagamo, da v delovnih kolektivih proučite to problematiko ter zagotovite, da bodo delegati upoštevali vaše zahteve po razbremenitvi gospodarstva, če takšne zahteve resnično postavljate.

Krško, 10. 7. 1990

Slovenski krščanski demokrati:

Danilo SITER

Slovenska kmečka zveza:

Tone KORŠIČ

Socialdemokratska stranka Slovenije:

Miha ROSTOHAR

Zeleni Slovenije:

Milan VENEC

Odgovor predsednika zbora združenega dela

na pismo strank Demosa o OD-
LOKU O PRISPEVNIH STRO-
PONJAH ZA FINANCIRANJE
SKUPNIH DRUŽBENIH POTREB
V OBČINI KRŠKO ZA ČAS OD
1. 8. 1990 DO 31. 12. 1990

V prvi del Demosovega dopisa se ne bomo spuščali, ker je korekten. Ne strinjamo se s tistim delom, ki pravi: «Delegati Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora so potrdili predlog za razbremenjevanje, delegati Zbora združenega dela pa takšnega predloga niso sprejeli. Za razbremenitev so glasovali samo trije delegati. Ostali prisotni delegati Zbora združenega dela niso bili za predlagano 15-odstotno znižanje prispevnih stopenj.

Po medzborovskem usklajevanju je izvoljena komisija tudi Zboru združenega dela predlagala sprejem amandmaja k Odloku, ki ga je predlagal Demos, vendar ob ponovnem usklajevanju Zbor združenega dela ni bil več sklepčen. Glede na tak rezultat, ki je za nas nepričakovan in povsem nerazumljiv, saj bi po našem ravno Zbor združenega dela moral vztrajati pri večji razbremenitvi gospodarstva, se sprašujemo, čigave interese delegati v tem zboru resnično zastopajo.

Ne moremo sprejeti pomanjkljive navedbe, po kateri je Zbor združenega dela bil proti zniževanju prispevnih stopenj. Naš član, delegat iz senovske Metalne, Franc Lapuh, je že na prejšnji skupščinski seji v svojem predlogu posredoval zahtevo stavkovnega odbora v svojem kolektivu po razbremenitvi gospodarstva. Hkrati je v imenu svojih volilcev zahteval od poslanca v republiški skupščini (Metod Šonc), naj problematiko preobremenjenega gospodarstva predoči v republiški skupščini in naj ta doseže razbremenitev gospodarstva ne le z zniževanjem prispevnih stopenj iz BOD, pač pa naj gospodarstvu pomaga tudi z drugimi varčevalnimi ukrepi.

Na zadnji skupščinski seji (9. julija) so delegati ZZZD na ločenem zasedanju še enkrat temeljito razpravljali o Demosovem amandmaju in predlaganem odloku ter problem osvetlili tako s strani združenega dela kakor tudi družbenih dejavnosti. Po končani razpravi so delegati glasovali takole:

— navzočih je bilo še 15 (od 27 članov, kolikor je v zboru vseh mest), torej toliko,

kot se jih je skupščinske seje udeležilo tudi v začetku (tudi drugi zbori niso bili v polni sestavi);

— za amandma Demosa: 3, proti amandmaju: 8, vzdržani: 4;

— za amandma Almir Božovič: 5, proti: 7, vzdržani: 3;

— za odlok, ki je bil poslan kot dodatno gradivo delegatom: 10, proti: 2, vzdržani: 3.

Odlok je bil torej sprejet!

Na skupnem zasedanju, po poročilih predsednikov zborov, smo ugotovili, da amandmaji in odlok niso bili sprejeti v enakem besedilu: v dveh zboreh je bil sprejet amandma Demosa, v ZZZD pa smo sprejeli ODLOK O PRISPEVNIH STOPNJAH ZA FINANCIRANJE SKUPNIH DRUŽBENIH POTREB V OBČINI KRŠKO ZA ČAS OD 1. 8. 1990 DO 31. 12. 1990. Zaradi tega smo imenovali komisijo, ki je morala stališča uskladiti. Predlagati smo nameravali, naj tudi

Zbor združenega dela sprejme amandma Demosa. Po končanem usklajevanju bi moral Zbor združenega dela predlog komisije obravnavati in sprejeti. V tem času pa ni bil več sklepčen, zato bo o tem predlogu komisije razpravljala in glasovala na prihodnji skupščinski seji.

Za sprejem odloka (in ne amandmaja) so se delegati ZZZD verjetno odločili zato, ker so predlog pripravile strokovne službe IS SO Krško.

Sprašujemo se, zakaj je Demos poslal neresnično informacijo o glasovanju in izidih glasovanja v Zboru združenega dela; kakšen namen ima taka (dez)informacija in ali to koristi dobrim medsebojnim odnosom med delegati v parlamentu ter medstrankarskemu usklajevanju. Končno se tudi sprašujemo, kdo je za širitev takih informacij pri Demosu odgovoren.

Predsednik ZZZD SO Krško
Ivan Kozole

Odgovor delegatu Marjanu Arhu

Delegat KS Leskovec Marjan Arh je na seji skupščine 9. julija imel pripombo glede povzetka odgovora na njegovo delegatsko pobudo, objavljenega v Našem glasu št. 10, 28. 6. 1990, na str. 6. Menil je, da je v povzetku napačno zapisano, da je on (Marjan Arh) «obljubil, da bo svoje stališče o predlaganih spremembah posredoval Izvršnemu svetu v 30 dneh».

Če bi šlo za napako, bi se morali v uredništvu zanjo seveda opravičiti. Vendar smo po pregledu natisnjenega besedila ugotovili, da tokrat ne gre za napako, zato bomo skušali nespornost pojasniti.

Besedilo objavljenega povzetka je naslednje:

»Marjan Arh, delegat v zboru krajevnih skupnosti, je predlagal, da se spre-

meni odlok o nadomestilu za razlaščenost stavbna zemljišča.

Odsek za upravno-pravne zadeve je bil seznanjen s konkretnim predlogom KS Leskovec za spremembo 2. člena tega odloka in meni, da bi bilo potrebno predlog temeljito proučiti, ugotoviti njegove vsestranske učinke, ker gre za bistveno spremembo, omogočiti tudi drugim delegatom razpravo o osnutku spremembe in odlok sprejeti v dvofaznem postopku. Obljubil je še, da bo svoje stališče o predlaganih spremembah posredoval Izvršnemu svetu v 30 dneh.

Podčrtali smo osebno odsek za upravno-pravne zadeve. Ta se je s predlogom seznanil, izrazil svoje mnenje o njem in obljudil, da bo svoje stališče posredoval Izvršnemu svetu; Marjan Arh kot osebno, t. j. nosilec katerega dejanja v tem odstavku sploh ni omenjen.

Foto: Črt Čargo

Vprašanja in predlogi delegatov

Odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča

Zakaj se plačuje odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča tudi za vrt in dvorišče, ne pa samo za stavbišče, je bilo vprašanje, ki ga je v zboru krajevnih skupnosti postavil **delegat KS Leskovec**.

Lojze Urek, vodja referata za gradnje, je odgovoril takole: »Že leta 1973 je Zakon o kmetijskih zemljiščih določil, da se odškodnina zaradi spremembe namembnosti ne plačuje le za stavbišče, ampak tudi za funkcionalno zemljišče predvidenega objekta ali naprave. Funkcionalno zemljišče je tisto, ki je objektu ali napravi potrebno za njegovo redno rabo. Tako so to dvorišča, dostopi in dovozi k stavbi ali njenim delom, parkirišča, zemljišča, ki so nujno potrebna za dostop pri vzdrževanju in popraviljanju objekta, in podobno. Velikost gradbene parcele (torej stavbišča in funkcionalnega zemljišča) je določena z zazidalnim načrtom ali lokacijsko dokumentacijo.«

Sanitarna deponija

Jože Stibrič, delegat krajevnne skupnosti Dolenja vas, je na seji 21. 6. obvestil skupščino, da je KK SZDL Dolenja vas 11. junija lani na več naslovov (IS SO, Komite za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora, OK SZDL) poslala zahtevo po spremembi Dolgoročnega družbenega plana 1986—2000. Zahteva se nanaša na drugo fazo širitve sanitarne deponije v Spodnjem Starem gradu, ki je za vse stanujoče v tem naselju popolnoma nesprejemljiva. Delegat sprašuje, zakaj nobeden od omenjenih naslovov ni odgovoril na zahtevo, jo obravnaval in jo predložil v obravnavo skupščini. Predvsem bi hoteli dobiti odgovor prejšnjega izvršnega sveta in predsednice Komiteja za družbeno planiranje. Obenem je delegat ponovno zahteval, da se zahteva po spremembi Dolgoročnega plana obravnava v novem Izvršnem svetu.

Odgovor strokovne službe **Komiteja za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora**:

»Po družbenih planih občine Krško — družbenem planu občine Krško za obdobje 1986—2000 in družbenem planu občine Krško za obdobje 1986—1990 — je določena širitev sanitarne deponije

(je priloga 1)*. Za to območje je predviden prostorski izvedbeni načrt, in sicer zazidalni načrt Sanitarne deponije, ki ga mora pridobiti Kostak Krško.

Po programu za pripravo in sprejem prostorskih izvedbenih načrtov je bilo to planirano v letu 1987.

Prostor, ki je v planu predviden za širitev sanitarne deponije, je večji, kot ga krajevna skupnost Dolenja vas navaja v svojem dopisu.

Sama uporaba prostora do junija 1990 ne sega preko območja, opisane ga v dopisu, kar je razvidno iz priloge 2*.

Gotove parcelne številke so v celoti ali pa v večji meri izven planskega območja.

Dejanska eksploatacija je razvidna iz priloge 3*.

Komite za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora občine Krško je pobudo krajevnne skupnosti Dolenja vas o zmanjšanju površine za sanitarno deponijo imel v evidenci in bo obravnavana ob izdelavi novega družbenega plana občine Krško za obdobje 1991—1995 in po presoji tega planskega izhodišča v družbenem planu občine Krško za obdobje 1986—2000. Po planu je predvideno, da bosta oba planska akta v razgrnitvi v četrtem trimesečju tega leta.«

*)Priloge so dodane pisnim odgovorom, ki so jih prejeli delegati.

Ali je semafor v okvari

Delegat KS Leskovec sprašuje, zakaj na semaforju ne dela luč s puščico, ki dovoljuje vožnjo v desno smer. Pravi, da je vprašanje naslovil na upravni organ, pristojen za promet, vendar ni dobil odgovora.

Na to vprašanje je odgovoril **Igor Avsec, referent za komunalne zadeve**:

»Vsa popravila in preprogramiranje semaforjev v Krškem opravlja Javna razsvetljava Ljubljana, zamenjavo žarnic pa Elektro Krško. Nadzor nad vzdrževalci opravlja Republiški prometni inšpektorat. Na naših semaforjih je ponovno potrebno preprogramiranje glede na spremembo delovnega časa nekaterih podjetij, kar se planira izvesti po končanju popravila dilatacije na mostu. Takrat naj bi bila popravljena tudi 'puščica'.

To informacijo nam je posredovalo Cestno podjetje Novo mesto — sektor za varstvo in vzdrževanje cest Krško.

Sicer pa je delegat KS Leskovec isto vprašanje postavil telefonično uprav-

nemu organu, pristojnemu za promet. Takrat mu je bilo povedano, da upravni organ nima informacije o tem, ali puščica dela ali ne, da pa pričakuje obisk predstavnikov podjetja Javna razsvetljava iz Ljubljane. Le-ta naj bi prometno obdelala vsa tri križišča (Videm, Celuloza in Krško) ter izdelala ponudbo za semaforizacijo navedenih križišč. Ob tem naj bi tudi ugotovili stanje obstoječih semaforjev.

Pri pregledu semaforjev je bilo ugotovljeno, da gre za napako v sistemu, o čemer je bilo obveščeno Cestno podjetje Novo mesto — sektor za vzdrževanje cest Krško, le-to pa je obvestilo ustreznega izvajalca. O navedenem je bil obveščen tudi delegat KS Leskovec.«

NAŠ GLAS

Odškodnina za nevarne cestne odseke

Delegat KS Krško je postavil vprašanje, ali se lahko zahteva odškodnina od krajevnne skupnosti oziroma upravljalca cest v primerih, ko se na istem odseku ceste prometne nesreče večkrat dogajajo.

Na to vprašanje so delegati prejeli naslednji odgovor:

Zakon o varnosti cestnega prometa (Ur. list SRS, št. 5/82) v 11. členu navaja: »Organizacije združenega dela, ki opravljajo dejavnost vzdrževanja in varstva cest, morajo ceste in cestne objekte vzdrževati tako, da so te po svojih elementih, tehničnih lastnostih, opremljenosti in prometnih znakih vedno v stanju, ki zagotavlja varno vožnjo vozil in varnost udeležencev v prometu.«

Glede na navedeno je od vzdrževalca ceste možno zahtevati ustrezno odškodnino. Omenimo lahko tudi sodno prakso, ki v zadnjem letu večkrat presodi v škodo vzdrževalca. Odškodnino je možno izterjati le z osebno tožbo, saj Zakon o cestah ne predvideva sankcioniranja vzdrževalca v primerih, ko ne ravna v skladu z že navedenim členom zakona.

(Igor Avsec, gradb. ing., referent za komunalne zadeve)

Kako se porablja »renta«

Jože Stibrič, delegat v zboru krajevnih skupnosti, je na obeh junijskih sejah občinske skupščine postavil vprašanje o porabi denarja iz »rente«, to je nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ki ga po posebni, višji stopnji plačuje NEK. Prosil je, da se pojasni ali pa z dokazi ovreže govorice o tem, da naj bi bila ta sredstva že rezervirana oziroma namenjena že sedaj znanim porabnikom, tako da drugi tega denarja v nasledbijih dveh letih ne bi mogli izkoristiti.

Odgovor **Izvršnega sveta SO Krško** je naslednji:

»Sredstva za realizacijo programa sklada se formirajo predvsem iz nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, oddaje stavbnih zemljišč in kratkoročnih ter dolgoročnih kreditov.

V letu 1990 so predvideni prilivi iz naslova nadomestila v višini 98.701.177 din. Osnova za predvidene prilive so izdane odločbe o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča za prvo in drugo tromesečje, za tretje in četrto tromesečje pa je osnova obremenitev iz drugega tromesečja leta 1990.

Viri sredstev za poslovanje sklada za leto 1990 (do izdelave poročila) so bili naslednji:

— nadomestilo	32.795.125,00 din
— krediti	4.837.800,00 din
— ostalo	2.482.804,40 din
Skupaj	40.115.729,40 din

V tem obdobju so bila sredstva porabljena za nadaljevanje investicijskih projektov iz preteklih let, in sicer:

— izgradnja komunalne infrastrukture Sp. Grič in Bohoričeva	18.004.907,90 din
— vračilo obresti in kreditov	13.281.822,90 din
— sovlaganja v komunalne naprave in lok. ceste ter izgr. nad. stanovanj	5.347.700,00 din
— svobodna menjava od tega:	
*adaptacija OŠ Podbočje	9.308,00 din
*streha OŠ Jurij Dalmatin	740.446,40 din
*sanacija doma V. Podlog	348.709,50 din
— sovlaganje v PTT sistem	396.010,00 din
— avtobusna postaja	169.857,10 din
— ureditev zemljišč za gradnjo	605.390,70 din
— ostali stroški	1.211.576,90 din
SKUPAJ	40.115.729,40 din

Kdo nas zastopa v Skupščini občine Krško

Zbor krajevnih skupnosti

KS BRESTANICA: Stanislav Čuber, Na Dorcu 6, Brestanica, in Mitja Orožen, Cesta prvih borcev 25, Brestanica; KS DOLENJA VAS: Jože Stibrič, Sp. Stari grad 27 a; KS GORA: Jože Kodrič, Senožete 2; KS KOPRIVNICA: Franci Bogovič, Veliki Kamen 35; KS KOSTANJEVICA: Janez Kuhar, Oražnova 5, Kostanjevica, in Ruža Jereb, Slinovce 14; KS KRŠKO: Miran Resnik, Cesta 4. julija 25, Krško, Metod Šonc, Narpel 22, Krško, Ivan Pislak, Cesta krških žrtev 5, Krško, Stane Sunčič, Cesta

krških žrtev 59, Krško, in Niko Žibret, Lapajnetova 18, Krško; KS KRŠKO POLJE: Alojz Lekše, Vihre 31; KS VELIKI PODLOG: Franc Urbanč, Jelše 34; KS SENUŠE: Franc Resnik, Straža 11; KS LESKOVEC: Jože Arh, Nova pot 18, Leskovec, in Marjan Arh, Vrtnarska pot 6, Leskovec; KS PODBOČJE: Viljem Vrhovšek, Šutna 30, in Tončka Čermelič, Podbočje 47; KS RA-

KA: Jože Žabkar, Kržišče 10, in Franc Uličnik, Raka 62; KS ROŽNO—PRESLADOL: Vinko Bohorč, Presladol 33; KS SENOVO: Janja Zorko-Kurinčič, Titova 93, Senovo, Jože Požun, Tomšičeva 4 a, Senovo, in Mihael Senica, Titova cesta, Senovo; KS VELIKI TRN: Franc Lekše, Veliki Trn 18; KS ZDOLE: Jože Slivšek, Zdole 36.

Za poravnavo obveznosti, ki se nadaljujejo iz preteklih let in so dela že opravljena, vendar še ne plačana, ali pa jih je potrebno opraviti za zaokrožitev del, predvidevamo v letu 1990 še naslednje obveznosti:

— Sp. Grič (komun. infrastruktura)	5.700.000,00 din
— Bohoričeva (ZU in kom. infr.)	11.500.000,00 din
— izgradnja PTT sistema (centr. in vračilo kreditov)	5.700.000,00 din
— nadomestna stanovanja in garaže v Bohoričevi obveznost 1990	7.362.681,40 din
*obveznost 1991 — osn. obrok	10.285.500,00 din in obresti
6.575.264,70 din	
*obveznost 1992 — osn. obrok	6.171.300 din in obresti 1.208.338,10 din
— individualna gradnja (v.h. Videm, Dorc, Sp. Grič)	587.400,00 din
— svobodna menjava od tega:	
*OŠ Jurij Dalmatin — streha	226.833,00 din
*popravlilo stare OŠ Senuše	130.965,00 din
*sanacija doma V. Podlog	284.926,00 din
*adaptacija stare OŠ Koprivnica	1.008.000,00 din
— obveze iz naslova kratk. kreditov	4.099.488,80 din
— obveze iz naslova dolg. kredita LB zapade 1. 7. 1993	2.332.060,40
— neporavnane fakture	489.344,90 din

SKUPAJ 37.089.638,40 DIN

Vse navedene obveznosti bodo pokrite iz tekočega priliva iz naslova nadomestila in delno z oddajo opremljenih stavbnih zemljišč. Tako predvidevamo, da bo realizacija z oddajo stavbnih zemljišč v letu 1990 din 1.615.200,00 din. Glede na to, da NE Krško predstavlja največjega zavezanca za nadomestilo, prikazujemo njeno obveznost in realizacijo v tem letu:

Obveznost za leto 1990	59.524.513,00 din
Obveznost iz leta 1989	4.695.061,00 din
Plačano do 13. 6. 1990	31.063.475,00 din

Obveznost do konca leta 1990 33.156.099,00 din

Poleg NE Krško je druga največja zavezanica TCP Videm. Stanje pri njej je sledeče:

— neporavnane obveznosti iz leta 1989	
*posebni del v celoti (brez zam. obr.)	1.527.057,20 din
— del rednega dela (z zam. obrestmi)	1.518.727,00 din
— obveznosti za leto 1990	
*redni del	15.004.347,00 din
*posebni del	15.004.347,00 din

Iz prikaza je razvidno, da ni poravnala obveznosti v letu 1989 in obveznosti za prvo polletje 1990.

Prav tako predmetni odgovor dokazuje, da NE svojo obveznost plačuje redno in tako nima preplačila za tekoče leto, kaj šele da bi razpolagal in porabil sredstva iz tega naslova za naslednji leti.

Zbor združenega dela

PODJETJE VIDEM: Jože Molan, Božo Cizelj, Sonja Kostevc, Anton Janc; METALNA SENOV, SIGMAT BRESTANICA: Franc Lapuh, Metalna Senovo; SOP KRŠKO, KOVINARSKA KRŠKO: Anton Žigante, SOP Krško, Stanislav Zorko, SOP Krško; RUDNIK SENOV, ELEKTARNA BRESTANICA, NEK, ELEKTRODISTRIBUCIJA KRŠKO: Marija Urek, NE Krško, Herman Kunej, Elektrarna Brestanica; LISCA SENOV, LABOD—LIBNA KRŠKO: Ivan Žoher, Labod—Libna Krško; SGP PIONIR, IGMP SAVA, SAVAPROJEKT, KREMEN — ENOTA RAVNO, POSAVSKA STANOVANJSKA ZADRUGA: Franc Volčanšek, GIP Pionir — Gradbena operativna Krško; KOSTAK KRŠKO, CESTNO PODJETJE — VZDRŽEVANJE KRŠKO, ASFALTNÁ BAZA DRNOVO, PGE KRŠKO: Janko Hrovat, Kostak Krško; TRANSPORT KRŠKO, IZLETNIK, ŽTP KRŠKO IN BRESTANICA, INTEREVROPA, TRANSJUG, PTT: Mirko Zorič, Transport Krško; NOVOLES — BOR, NOVOLES — LIPA, GG SENOV, GG KOSTANJEVICA: Stanko Levičar, Novoles — Bor Krško; LJUBLJANSKA BANKA KRŠKO, BEOGRADSKA BANKA KRŠKO, ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV, SDK: Marjanca Mlinarič, Ljubljanska banka Krško; M-PRESKRBA, M-HOTEL SREMIČ, ZASTAVA AVTO — TRGOVINA IN SERVISI, TOBAČNA TOVARNA — SKLADIŠČE KRŠKO, BOROVO — PRODAJALNA KRŠKO, ELEKTROTEHNA — PRODAJALNA KRŠKO, MERX — SKLADIŠČE KRŠKO, AGRARIA — PRODAJALNA KRŠKO IN SENOV, SEMENARNA — PRODAJALNA KRŠKO IN VSE DRUGE PRODAJALNE TRGOVSKIH PODJETIJ: Viljem Manček, M-Preskrba Krško; ŽITO — IMPERIAL, PEKARNA KRŠKO: Jože Horvat, Žito — Imperial; M-AGROKOMBINAT KRŠKO, VETERINARSKA POSTAJA BRESTANICA: Ivan Kozole, M-Agrokombinat Krško; ISKRA — IE KOSTANJEVICA: Joško Cunk, Iskra — IE Kostanjevica; OSNOVNE ŠOLE KRŠKO, BRESTANICA, KOPRIVNICA, KOSTANJEVICA, LESKOVEC, PODBOČJE, RAKA, SENOV, OŠ DR. MIHAJLA ROSTOHARJA, GLASBENA ŠOLA KRŠKO, SREDNJA ŠOLA KRŠKO, VVZ KRŠKO, DIJAŠKI DOM, DKD EDVARDA KARDELJA, DELAVSKA UNIVERZA IN KNJIŽNICA, MUZEJ IZGNANCEV BRESTANICA, GALERIJA BOŽIDAR JAKAC: Jelka Zidarič, OŠ Jurij Dalmatin Krško, Vinko Fric, Srednja šola Krško; ZDRAVSTVENI DOM KRŠKO, LEKARNA KRŠKO IN LEKARNA KOSTANJEVICA, LEKARNA SEVNICA — ENOTA SENOV, CENTER ZA SOCIALNO DELO: Almir Božovič, Zdrav-

stveni dom Krško; PODJETNIŠTVO, OBRT, ONPZ RESA KRŠKO, OZ METLIKA — KRŠKO: Ivan Molan, Kovinska galanterija, Leskovec, Marjan Abram, Elektroinstalacije; DELOVNE SKUPNOSTI UPRAVNIH ORGANOV SO KRŠKO, TEMELJNEGA SODIŠČA NOVO MESTO — ENOTE KRŠKO, POSTAJE MILICE KRŠKO, UNZ KRŠKO, KRAJEVNIH SKUPNOSTI KRŠKO IN BRESTANICA, MEDOBIČINSKEGA INŠPEKTORATA, CARINSKE IZPOSTAVE, DRUŽBENEGA PRAVOBRANILCA SAMOUPRAVLJANJA, OBČ. ODBORA RDEČEGA KRIŽA, ODVETNIKOV IN PRI NJIH ZAPOSLENIH DELAVCEV: Gabrijel Metelko, Delovna skupnost upravnih organov SO Krško.

Družbenopolitični zbor

SLOVENSKA KMEČKA ZVEZA: Franc Češnovar, Vrh 7, Raka; Janez Abram, Dobrava 9, Kostanjevica; Branimir Vodopivc, Dolenja vas 37; Jože Strgar, Cesta

ob gaju 17, Leskovec; Janez Žarn, Nemška vas 1, Leskovec; Branko Šoba, Zdole 30. SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA SLOVENIJE: Martin Češnovar, Raka 29; ZSMS — LIBERALNA STRANKA: Ida Novak-Jerele, Bohoričeva 19, Krško; Ivan Mirt, Cesta 4. julija 57, Krško; Hinko Uršič, Prešernova 11, Krško; Gordana Šeško, Cesta 4. julija 62, Krško. SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI: Marica Živič, Ravne 1, Zdole; Danilo Siter, Gubčeva 1, Krško; Andrej Martinc, Cesta 4. julija 60 a, Krško; Ljubomir Kovač, Kolodvorska 3, Krško; Miloš Kukovičič, Kidričeva 11, Krško; Tomaž Petan, Rožančeva 22, Krško; Alojz Kerin, Straža 3, Krško. ZELENÍ SLOVENIJE: Vida Ban, Zdole 58; Silvo Mavsar, Kajuhova 7, Krško. SOCIALISTIČNA STRANKA SLOVENIJE: Vojko Omerzu, Ul. 9. februarja 8, Senovo; Slavko Šribar, Pod goro 23, Krško. ZKS—SDP: Janez Rošker, Grebenčeva 7, Leskovec; Branka Kastelic, Dolenja vas 31; Andrej Zupančič, Podbočje 1; Polonca Urek, Rozmanova 36 a, Krško; Maksimilijan Babič, Aškerčeva 2, Krško.

Kaj storiti za varnost v cestnem prometu

Sodobni človek postaja vse bolj ogrožen in žrtev lastnega razvoja. Število žrtev na naših cestah postaja grozljivo. Vzroki so znani, vendar se kljub temu ne znamo in nečemo obvarovati. Znano pa je, da samo človek s svojimi osebnimi lastnostmi (znanjem, izkušnjami, kulturo idr.) lahko prispeva k zmanjšanju prometnih nesreč. Sprašujemo se, ali je naša družba sposobna vzgojiti osebnost — človeka, ki bo dovolj poučen, odgovoren in občutljiv za prometnovarnostne razmere. Samo z zakonsko represijo prav gotovo ne bomo uspeli storiti vsega, zato kaže izrabiti javne medije in tako informirati, obveščati ljudi, da se obvarujejo vseh nevarnosti na naših cestah. Ob tej priložnosti bi želeli na kratko opozoriti na nekatere bistvene značilnosti posameznih udeležencev v cestnem prometu.

1. Vozniki motornih vozil

Še vedno velja znani izrek: DEFENZIVNO JE VARNO, zato navedimo nekaj osnovnih načel varne vožnje:

- nevarnost se naučimo predvidevati vnaprej,
- posebno pozorni bodimo na vedenje drugih udeležencev,
- v svojih namerah bodimo nedvoumni in se prepričujemo, da nas drugi vidijo in razumejo,
- bodimo strpni in tolerantni do napak drugih,
- v nobenem primeru ne vozimo na meji svojih zmognosti in sposobnosti ter sposobnosti vozila, ki ga upravljamo,
- vozilo si uredimo čim bolj udobno, da bo sedenje v njem prijetno, uporaba varnostnega pasu pa ne ovira, ampak prepričanje, da nas bo eventualno obvaroval najhujših posledic,
- vedno vozimo v skladu s predpisi in razme-

rami na cesti, s prepričanjem, da je le tako lahko vožnja varna; večina hudih prometnih nesreč je posledica prekomerne hitrosti, — alkohol ne sodi v promet, zato se mu, kadar vozimo, povsem odpovemo,

— skrbimo, da bo vozilo vedno brezhibno, urejeno tako, da nam omogoča brezskrbno vožnjo in več možnosti za zbranost ter pozornost na cesti.

2. Kolesarji

Kolesarjem je namenjeno vse premalo prometnih površin, zato uporabljajo površine, namenjene motornim vozilom. To pa je še zlasti nevarno, saj so kolesarji poleg pešcev najbolj izpostavljeni udeleženci v prometu.

Za varno vožnjo je najpomembnejše tehnično urejeno, brezhibno vozilo in previdna vožnja v skladu s predpisi. Zato bomo poleg predpisane opreme (dve zavori, zvonec, luč za osvetljevanje ceste, rdeča luč in rdeč odsevnik na zadnjem delu kolesa, rumen ali oranžen odsevnik na vsaki strani pedala) kolesu dodali še odsevnika med napere koles in bočni distančni loparček na zadnji del kolesa.

Za previdno in varno vožnjo pa je zlasti pomembno tudi:

- da ne prevažate predmetov, ki zmanjšujejo ravnotežje in preglednost,
- da upoštevate vsa cestnoprometna pravila in se, predvsem ko spreminjate smer vožnje, prepričate, ali so tudi drugi vozniki razumeli vašo namero,
- da prižgete luči ob vsaki zmanjšani vidljivosti (mrak, megla, noč),

— da pazite na pešce, otroke, posebno na avtobusnih postajališčih.

3. Pešci

Pešci, čeprav najbolj ogroženi in najmanj varovani udeleženci v prometu, povzročajo veliko nezgod s hudimi ali celo tragičnimi posledicami kar sami. Prepogosto pozabljate, da vas bo voznik v mraku, megli, dežju ali ob sneženju zagledal pozneje ali celo prepozno, da bi še lahko varno ukrepal. Zato mu boste pomagali obvarovati lastno življenje tako, da boste zunaj nasešla hodili vselej ob levem robu ceste, na desno roko ali žep pa si boste pripeli svetlobni odsevni obesek — KRESNIČKO, ki bo voznika opozorila, da ste na cesti in da mora temu primerno ukrepati.

4. Starši

Vsako leto umre v prometu za dva razreda otrok in mladoletnikov, več sto jih je ranjenih, med njimi jih veliko ostane invalidnih za vse življenje. Žal se vse premalo zavedate, kako pomembno je vaše sodelovanje pri prometnem varstvu otrok in kakšno naj bi to sodelovanje bilo.

Največ lahko storite z osebnim zgledom in obnašanjem v prometu, in to tako, da upoštevate cestnoprometne predpise kot tudi splošna pravila o kulturnem obnašanju. Posebej pa poskrbite za otroke še z naslednjim:

— Mlajšemu otroku zavežite okrog vratu rumeno rutico, opremite ga z odsevnim obeskom — kresničko. Tako opremljenega otroka spremljajte v vrtcu ali šolo toliko časa, dokler ne

ugotovite, da je osvojil vse potrebno za varno hojo. Tu je zelo pomembno, da mu določimo najvarnejšo pot v vrtcu ali šolo.

— Otroka pustite s kolesom samostojno na cesti le, če je opravil kolesarski izpit in ima brezhibno kolo.

— otroka do 12. leta starosti posadite vselej na zadnji sedež v avtomobilu.

Z večjo pripravljenostjo in zavzetostjo lahko vsak po svojih zmožnostih in sposobnostih prispeva k bolj urejenemu in varnejšemu cestnemu prometu. To nam nalaga državljanska in človeška dolžnost.

Predsednik Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri SO Krško
Ivan Petrišič

Metalna prodaja obveznice

Dosegljive tudi za prebivalce krške občine

»Zaupajmo si med seboj! Z nakupom naših obveznic bo vaš denar varno naložen — pričakujemo vas!« pravi njihov slogan

Letos praznuje Metalna — strojegradnja, konstrukcije in montaža, p.o. Maribor, 70 let obstoja in uspešnega delovanja. Pravijo, da jim številni in različni proizvodni programi, ki so ponesli njihovo ime širom Jugoslavije in v več kot 50 držav na vseh kontinentih, omogočajo optimističen pogled v prihodnost. S ponosom zatrjujejo, da so njihove proizvodne zmogljivosti polno zasedene. V preteklosti so mnogo vlagali v razvoj novih projektov in znanj ter na ta način skušali držati korak z najboljšimi. K temu so vsekakor prispevali tudi uspešni poslovni partnerji.

Tudi tokrat so se odločili, da si poiščejo partnerje. Sklenili so razpisati prodajo obveznic v dinarski protivrednosti 5 milijonov DEM, v apoenih po 100, 500 in 1.000 DEM.

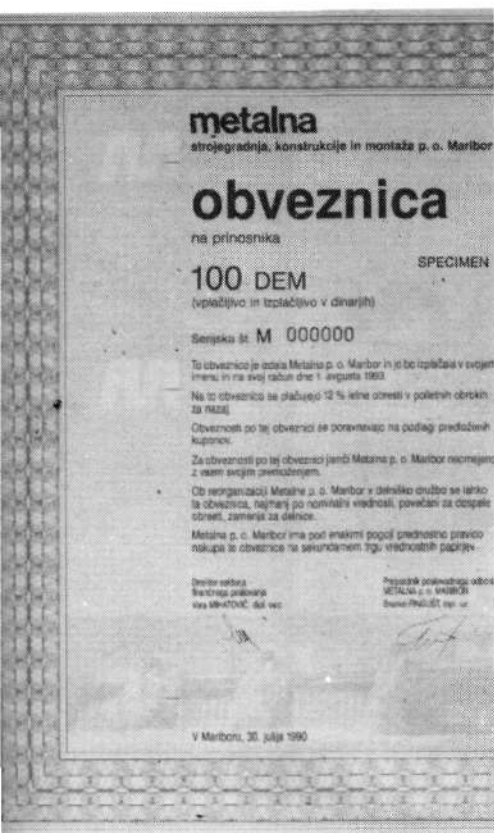
Celoten projekt obveznic so izdelali sami v Metalni. Pravijo, da želijo z njim doseči soliden temelj za dolgoročni razvoj, posodobitev tehnologij in še večjo konkurenčnost na svetovnih trgih. Del obveznic naj bi odkupili delavci Metalne sami, večji del pa občani in njihovi poslovni partnerji. S tem bodo postopno omogočili tudi prehod družbene (t. j. nikogaršnje) lastnine k točno določenemu nosilcu — po preoblikovanju Metalne v delniško družbo.

Metalna izdaja obveznice v svojem imenu in za svoj račun ter jih bo po treh letih prinašalca izplačala v celoti. Trdijo, da se njihove obvezni-

ce razlikujejo od podobnih v drugih podjetjih! Izplačujejo 12-odstotne letne obresti v polletnih obrokih za nazaj. Za izplačilo obveznosti jamči Metalna z vsem svojim premoženjem. Glavnica in obresti se izplačujejo v dinarjih po srednjem tečaju na dan zapadlosti posameznega kupona! Ker so obveznice nominirane v nemških markah, to praktično pomeni devizno varčevanje po zelo visoki (12-odstotni) letni obrestni meri!

Obrazcu obveznice je dodanih šest kuponov, od katerih bodo lahko lastniki tega vrednostnega papirja vsako leto 1. avgusta in 1. februarja vnovčili po enega — dvignili svoj delež obresti, ob izteku treh let pa bodo lahko vnovčili tudi sredstva glavnice. Pravica do izpolnitve obveznosti vsakega posameznega kupona zastara v treh letih, glavnice pa v petih letih. Na hrbtni strani obveznice smo našli tudi navodilo, po katerem jo njen imetnik lahko vnovči pred datumom prispetja obresti in glavnice. To lahko opravi ob izrednih okoliščinah in med njimi so v oklepaju navedeni smrt v prvem kolenu sorodstva in dogodki, ki imajo naravo višje sile. Obveznico lahko vnovči po nominalni vrednosti glavnice, povečane za dospele obresti, po tečaju na dan predčasnega vnovčenja, vendar v največji vrednosti 3.000 DEM.

V njihovih dokumentih je še zapisano, da so obveznice konvertibilne in jih bo mogoče ob preoblikovanju Metalne v delniško družbo zamenjati za delnice. Vsak poslovni partner, kupec obveznic, dobi seveda mapo s pojasnili in

z ustreznim propagandnim gradivom, v katerem je predstavljena proizvodnja Metalne.

Obveznice bodo naprodaj do 30. julija 1990 (tudi) pri blagajni Metalne na Senovem na Titovi 106 in v Krmelju.

Te dni se je končal postopek preoblikovanja

celotne Metalne in njegov rezultat je tudi sprememba organiziranosti Metalne na Senovem. Ta odslej posluje pod nazivom Metalna — Tovarna gradbene in strojne opreme, d. o. o. Senovo.

M metalna

ZA IZPOPOLNJEVANJE IN USPOSABLJANJE:

1. Jeziki

- slovenski jezik (vseh stopenj, tudi za neslovensko govoreče)
- angleški jezik: začetni, nadaljevalni
- nemški jezik: začetni, nadaljevalni
- francoski jezik: začetni
- italijanski jezik: začetni
- ruski jezik: začetni, nadaljevalni

POSEBNOST: možnost mednarodne verifikacije aktivnega znanja nemškega jezika pri ICC centru iz Frankfurta (prva skupina že oktobra, zato zbiramo prijave do konca julija)

ZA OTROKE od 6 do 10 let organiziramo tečaje angleškega in nemškega jezika 1., 2. in 3. stopnje.

2. Tečaji računalništva za odrasle in mladino

- začetni, nadaljevalni

3. Strojepisje

- začetni, nadaljevalni tečaj (tudi na računalniku)

4. Varstvo pri delu

- osnovni in obnovitveni:
 - za obrtnike
 - za delavce
 - za vodstvene kadre

5. Higijenski minimum

- obnovitveni

6. Za odgovorne za požarno varnost

7. Za strojnike parnih kotlov in centralnega ogrevanja

8. Za delavce varovanja

9. Za voznike viličarjev

10. Za upravljalce lahke in težke gradbene mehanizacije

11. Za skladiščno poslovanje

12. Za poslovno administracijo in korespondenco

13. Za vodilne delavce v drobnem gospodarstvu

14. Za podjetništvo

15. Za dvostavno knjigovodstvo obrtnikov

16. Za izboljšanje kakovosti

17. Drugi programi po dogovoru

18. Za prosti čas

- šivanje in krojenje po meri
- strojno pletenje
- vezenje, vzlanje, klekljanje
- kletarjenje in stekleničenje vin
- gospodinjstvo in kuhanje
- alternativna medicina — plesni tečaji za odrasle
- avtogeni trening
- drugo — po želji in prijavah

V okviru Delavske univerze deluje tudi nova AVTO ŠOLA, ki vabi vse kandidate za voznike motornih vozil kategorije B v tečaje cestnoprometnih predpisov in v praktično vožnjo. CENE SO UGODNE, ČAKANJA NI.

PRIČAKUJEMO VAS vsak dan od 7. do 15. ure na DUK Krško, CKŽ 15, ali po telefonu 31-152.

Vabimo pa vas tudi, da obiščete knjižnico v kapucinskem samostanu, ki je te dni prešla na RAČUNALNIŠKO IZPOSODJO KNJIŽNEGA GRADIVA, kjer boste lahko izbirali med bogato ponudbo novih knjig.

Delavska univerza in knjižnica
Krško

VPISUJE

v svoje programe

ZA PRIDOBITEV IZOBRAZBE:

1. Pedagoška fakulteta Maribor, center Krško

- smer: profesor razrednega pouka, 3. letnik, pogoj: končana PA
- smer: vzgojitelj predšolskih otrok — višja šola, pogoj: vzgojiteljska šola

2. Višja upravna šola Ljubljana, center Krško

- pogoj: srednja šola, znanje slov. jezika

3. Srednje izobraževanje

- smer: ekonomski tehnik, 1. letnik, pogoj: končana OŠ, druge nedokončane smeri
- smer: upravni tehnik, 3. letnik, pogoj: poklicna admin. ali druga šola
- smer: komercialni tehnik, 3. letnik, pogoj: trgovska šola
- smer: trgovski poslovodja, 3. letnik, pogoj: trgovska šola
- smer: gostinski tehnik, NAD-pr., 3. letnik, pogoj: poklicna gostinska šola, kuhar-natakar
- smer: kuharski in natakarski pomočnik, USO, pogoj: OŠ
- smer: poklicni voznik motornih vozil, pogoj: OŠ ali poklicna šola

- prekvalifikacije in dokvalifikacije po delih programov

4. Osnovna šola za odrasle, 5., 6., 7. in 8. razred

Zeleni mislimo drugače (2)

Tveganja s tlačnovodnimi jedrskimi reaktorji (PWR)

Danes je v energetske uporabi najbolj razširjen jedrski reaktor z navadno vodo pod pritiskom ali tlačnovodni reaktor, kakršen deluje tudi v Krškem. Tako imenovani PWR (Pressurized Water Reactor) reaktorji so bili razviti iz jedrskih reaktorjev za pogon vojaških podmornic. Kljub pomembnim razlikam današnji PWR reaktorji ohranjajo njihovo poglavitno značilnost, da na čim manjšem prostoru proizvajajo čim več energije. Tako primarni (jedrski) hladilni krog teh reaktorjev karakterizirata visok pritisk (v NE Krško — 157 atmosfer) in visoka temperatura vode (v NE Krško — 320 °C).

Sredica reaktorja se nahaja v tlačni reaktorski posodi, katere zdržljivost je ključnega pomena za varnost in življenjsko dobo celotnega jedrskega objekta. Kljub vse bolj izpopolnjenim metodam in postopkom za vzdrževanje in nadzor reaktorske posode njeno obnašanje glede na visoke obremenitve materiala (npr. zaradi nevtronskega fluksa) ne more biti povsem poznano in predvidljivo.

Uparjalnik kot vezna komponenta med primarnim (jedrskim) in sekundarnim (nejedrskim) hladilnim krogom je ena najšibkejših točk jedrskih elektrarn s PWR reaktorji. Zlasti poškodbe tako imenovanih U cevi v teh izmenjevalcih toplote so pogoste in lahko povzročijo prepuščanje radioaktivnosti v jedrski del objekta oziroma v okolje. Odstranjevanje teh težav je zahtevno in se ponavadi izvaja z dokončnim ali začasnim zamaševanjem cevi, kar pa je omejeno na določen odstotek od skupnega števila vgrajenih cevi, ki še dovoljuje relativno ekonomično in varno obratovanje. Zato so v svetu vse pogostejše zamenjave uparjalnikov v PWR elektrarnah, ki pa so sicer izvedljiv, vendar zahteven in dokaj drag poseg v jedrskem objektu. Kot lahko ugotovimo iz informacij o dosedanjih remontih v NE Krško in o načrtovanem skladiščnem prostoru za oba uparjalnika v predvidenem razširjenem skladišču radioaktivnih odpadkov znotraj ograje NE KRŠKO (NAŠ GLAS, štev. 2/90), se tudi v krški elektrarni pripravljajo na zamenjavo te opreme v naslednjih letih.

Prav zaradi mnogih varnostnih sistemov, ki morajo vsak trenutek biti sposobni za delovanje, so PWR reaktorji močno odvisni od stalnih in rezervnih virov napajanja z električno energijo. Dosedanje izkušnje v jedrskih elektrarnah po svetu kažejo, da doslej ni bila dosežena zadovoljiva stopnja na tem področju. Z nekaterimi manjšimi težavami s tem v zvezi so se srečevali tudi strokovnjaki NE Krško (npr. pomanjkljivosti v sistemu zaščite in kontrolni logiki diesel generatorjev, težave s transformatorji itd.).

Moč reaktorja se običajno regulira s spreminjanjem koncentracije borove kisline v hladilu, za hitrejšo spremembo, zlasti pri zagonu in zaustavljanju jedrskega procesa, pa se uporabljajo regulacijske palice. Še posebno v primeru potrebe po prisilni zaustavitvi reaktorja bi morebitna odpoved tega sistema lahko povzročila veliko ogroženost varnosti v jedrski elektrarni.

Precejšnje tveganje predstavlja tudi izrabljeno gorivo, ki je shranjeno v posebnih bazenih zraven reaktorske zgradbe (kot v NE Krško) ali celo v isti zgradbi. Pri tem obstaja nevarnost, da se morebitne težave in nesreče v reaktorju prenesejo tudi v bazen za gorivo, kar še poveča možnost za radioaktivne izpuste. Bazeni za izrabljeno gorivo v jedrskih elektrarnah postajajo vse bolj polni, ker ni bilo poskrbljeno za končna odlagališča.

Ne glede na to, da so tveganja zaskrbljujoča, je njihovo poznavanje še vedno nepopolno, saj na primer sistema za zasilno hlajenje sredice ni mogoče preveriti v objektivnih pogojih in prav tako ne v celoti predvideti vpliva človeškega faktorja. Čeprav obstajajo velike razlike v konstrukciji, delovanju in upravljanju med črnoobilskimi reaktorjem in zlasti za hodnimi PWR reaktorji, ne smemo zanemariti dejstva, da lahko ob težji nesreči tudi iz takih reaktorjev uide toliko ali še več radioaktivnih snovi,

kot jih je bilo v okolje izpuščenih ob nesreči v Černobilu. Zaščitni hram ali kontejnment, v katerem je običajno nameščen primarni, jedrski del elektrarne in ki naj bi zadržal izpuste, ne more zagotavljati varnosti za daljši čas. Ob najbolj odgovornem in pravilnem ravnanju posadke sicer omogoča pravočasno evakuacijo okoliškega prebivalstva, ne more pa v najtežjih primerih preprečiti dolgotrajnega onesnaženja prostora.

(Se bo nadaljevalo)

Zeleni Krškega

ZELENE • zeleni krškega NOVICE

Volilno-programska skupščina Zelenih

Zeleni Slovenije za referendum o zaprtju JE Krško

Na volilno-programski skupščini Zelenih Slovenije, ki je bila zadnja junjsko soboto v Mariboru in ki sta se je udeležila tudi delegata Zelenih Krškega **Milan Venek** in **Silvo Mavsar**, so Zeleni namesto dosedanjega predsednika **dr. Dušana Pluta** izvolili novega predsednika stranke, mag. pedagogike **Bojana Brumna** iz Maribora. Skupščine stranke so se udeležili tudi vsi zeleni ministri sedanje slovenske vlade in neodvisni minister za planiranje, sicer posavski rojak, **Igor Ulemek**.

Dušan Plut, duhovni in vestranski vodja zelenega gibanja pri nas, je v poročilu o dosedanjem delu stranke nanizal vrsto uspehov in še enkrat pozitivno ocenil odločitev Zelenih za predvolilno sodelovanje Zelenih s strankami Demosa. Na vprašanja in zahteve nekaterih delegacij, med katerimi tudi vseh treh posavskih, naj bi vsaj še nekaj časa ostal na čelu stranke, je odločno odgovoril, da lahko stranka Zelenih preživi in se širi le tako, da stalno vključuje v svoje vrste nove, neobremenjene člane. Po njegovem bi bilo usodno, če bi ponavljali stare napake in zgostevali moč na posameznikih. Stranka oz. njeni poslanci se bodo morali boriti za številne cilje iz volilnega programa, četudi za ceno glasovanja proti svojem članom vlade.

Eden izmed treh podpredsednikov slovenske vlade, dr. Leo Šešerko, je prisotnim zagotovil, da je program Zelenih v veliki meri upoštevan v vladnem programu, ki se pripravlja te dni za obravnavo v slovenski skupščini. Med prve uspehe pa je uvrstil doseženo nižjo ceno neosvinčene bencina, začasno prepoved sečnje gozdov in ponovno raziskavo zastrupitev s PCB v Beli krajini. Opozoril je na agresivnost t.i. jedrskega lobija v sredstvih javnega obveščanja s svarili o tako rekoč usodnih posledicah vladine odločitve v zvezi z zaprtjem NE Krško do leta 1995. Zeleni ministri si prizadevajo, da bi ob načrtovanem referendumu o slovenski ustavi izvedli tudi referendum o zaprtju jedrske elektrarne v Krškem in tako ali drugače zaključili razpravo o tej problematiki. V ta namen tečejo sedaj intenzivne priprave, saj bo potrebno javnost celovito informirati. Minister za urejanje prostora Miha Jazbinšek pa je povedal, da bo v kratkem pripravljenih kar 8 novih zakonov s področja varstva okolja.

Zeleni Slovenije so na skupščini v Mariboru izvolili nove organe stranke, med njimi izvršni odbor in predsedstvo, v katerem bo s po enim predstavnikom zastopan vsak izmed trenutno 42 občinskih odborov v Sloveniji. Novi statut omogoča tudi tistim, ki se niso odločili za članstvo v stranki, da z Zelenimi sodelujejo kot njihovi simpatizerji. Krajevni in zlasti občinski odbori še naprej ohranjajo največjo možno mero samostojnosti in odgovornosti za delo v svojem okolju. Slednja se je pokazala tudi na tem srečanju Zelenih Slovenije, saj so na primer krški in ostali posavski Zeleni glasovali za sprejem znane Deklaracije o suverenosti Slovenije v celoti, in ne le za njen 4. člen, kot se je opredelila večina.

Zeleni Krškega

INFORMACIJA

o ekološkem sanacijskem programu podjetja VIDEM

V prvi polovici tega leta smo v podjetju VIDEM izdelali obširno študijo SANACIJSKI PROGRAM za odpravo onesnaževanja vode in ekološko-tehnološko sanacijo proizvodnje celuloze.

V istem času je v sodelovanju z našimi strokovnjaki specializirana firma, ki se ukvarja z redukcijo hrupa — RAI Reka, za nas izdelala študijo o redukciji hrupa, ki ga tovarna povzroča v okolju.

Že par let teče akcija za dovedbo zemeljskega plina v Krško. V našem podjetju deluje skupina strokovnjakov, ki je zadolžena za sprovedbo plinifikacije tovarne.

Lahko bi rekli, da smo tokrat v podjetju združili vse sile za sestavo dolgoročnega globalnega programa ekološke sanacije tovarne. Seveda se pri tem programu poslužujemo spoznanj in rešitev, ki jih uvajajo v najbolj razvitem svetu, vendar koncept je nastal v lastni hiši, kjer stvari najbolj poznamo in zato vemo, kateri ukrepi so najbolj nujni in bodo kraju največ prinesli.

VPLIVI NA ZRAK

Po odpravi saj iz tovarniških dimnikov, kar smo izvedli z vgradnjo el. filtrov v letih 1982/83, krajane nedvomno najbolj motijo vonjave, ki se občasno občutijo v okolici tovarne. Te so včasih bolj intenzivne, včasih manj, včasih jih sploh ni, odvisno od mikroklimatskih pogojev in zlasti od smeri vetra. Izvirajo od hlapnih organskih substanc, ki pri proizvodnji celuloze uhajajo v ozračje. Nastopajo v zelo malih količinah, ki so znotraj dovoljenih, a kljub temu so moteče. Razen tega uhaja v ozračje tudi žveplov dioksid. Nekaj ga izhaja iz raznih izpuhov pri proizvodnji celuloze, neprimerno več pa ga izhaja iz dimnikov kalorične centrale. Kurimo velenjski lignit, ki vsebuje od 0,9 do 2,5% žvepla, ki prehaja pri zgorevanju v žveplov dioksid ter mazut, ki tudi včasih vsebuje več procentov žvepla. Tovarna vrši meritve koncentracij žveplovega dioksida na področju tovarne in v komunalnih okoljih. Merna mesta so dijaški dom, delavski dom in meteorološka postaja Krško, ki je ob tovarniški deponiji pepela. Res, da so 24-urne koncentracije znotraj dovoljenih, vendar smo si zadali za cilj, da jih bomo v naslednjih dveh, treh letih zmanjšali najmanj na polovico, kasneje pa še bolj. Zmanjšanje onesnaževanja zraka bomo izvajali s plinifikacijo tovarne in s tehnološkimi ukrepi v proizvodnji celuloze. S plinifikacijo na ta način, da bomo po dovedbi zemeljskega plina v Krško, kar se bo zgodilo v letu 1991, na obstoječih parnih kotlih, zamenjali 60—70% klasičnih goriv, ki vsebujejo žveplo, s plinom, ki je najbolj čisto gorivo, saj sploh ne vsebuje žvepla. Delno zamenjavo premoga s »čistim« gorivom, to je lesnim lubjem, ki tudi ne vsebuje žvepla, smo že izvedli v letu 1989 in s tem zmanjšali koli-

čino žveplovega dioksida, ki uhaja v ozračje, za 15%. Kasneje, vendar šele po letu 1995, bo s postavitvijo nove plinske turbine, kurjenje s klasičnimi gorivi lahko skoraj popolnoma odpadlo.

V proizvodnji celuloze imamo po našem sanacijskem programu predvidene zelo korenite spremembe. Urediti nameravamo vse tisto, za kar je pri rekonstrukciji, ki je bila izvršena v letu 1976, zmanjkalo denarja, ali pa takrat še ni bilo poznano. S tehnološkimi spremembami v procesu proizvodnje celuloze bomo odpravili številna izvorna mesta, na katerih uhajajo v ozračje žveplov dioksid in hlapne organske spojine z značilnim vonjem. Vse te pline bomo v zaprtem sistemu vodili na sežig v lužni kotel — to je parni kotel v katerem izkoriščamo odpadni kuhalni lug od kuhanja celuloze iz lesa. To je najboljše pot za uničevanje vonjav, kajti organske snovi pri visoki temperaturi 1300 °C, pri kateri se vrši sežig v tem kotlu, popolnoma zgorijo. Tako bodo vonjave močne zmanjšane, zmanjšana pa bo tudi količina žveplovega dioksida, ker ga bomo polovili v raketi — to je absorpcijskem stolpu. V sanacijskem programu, ki se bo izvajal od 1990 — 1997. leta, dajemo ukrepom za zrak prednost. Izvedli jih bomo v letih 1991/92.

UKINITEV BELJENJA S KLOROM

Čprav klor, katerega uporablja tovarna od leta 1957 dalje, do sedaj nikoli ni povzročil havarije v kraju, pa bo vest o perspektivnem prenehanju uporabe klora sigurno olajšanje za mesto Krško in okolico. Za zamenjavo klora z drugimi ekološko ugodnimi belilnimi sredstvi smo se odločili zaradi škodljivih kloriranih organskih snovi, ki nastajajo pri beljenju s klorom in v pretežni meri odtekajo z odpadno vodo v reko Savo, nekaj pa jih ostaja tudi v celulozi. Sledimo usmeritve ekološko osveščenega razvitega sveta, zato že v tem letu pristopamo v izgradnjo nove moderne nadomestne belilnice celuloze. Ta naj bi bila zgrajena do sredine leta 1991. Ko bo šla v pogon, bo zaustavljena belilnica I iz leta 1959. V prvi fazi bo z uvedbo predbeljenja s kisikom uporaba klora zmanjšana za 40%, hipoklorit, ki je tudi škodljiv, pa bomo v celoti nadomestili z ekološko mnogo prijaznejšim klordioksidom. Par let kasneje, in sicer v letu 1994, nameravamo izvršiti rekonstrukcijo belilnice II in postaviti nov obrat za klordioksid. V tem letu namerava-

mo v obeh belilnicah celuloze v celoti ukiniti uporabo elementarnega klora in hipoklorita, belili pa bomo z ekološko nenevarnimi kemikalijami, in sicer s kisikom, vodikovim peroksidom in klordioksidom.

Prvo zmanjšanje uporabe klora torej že sredi drugega leta, popolna ukinitve pa v letu 1994. Po letu 1995 v celoti odpade potencialna nevarnost pred klorom.

SANACIJA ODPADNE VODE

Sanacija odpadne vode se izvaja že od srede sedemdesetih let. Glavno zmanjšanje onesnaževanja vode smo izvedli v letu 1976, ko smo pri proizvodnji celuloze prešli na nov moderen tehnološki postopek. Za razliko od starega postopka, pri katerem je več kot polovica lesne mase v raztopljeni obliki odtekala v reko Savo in jo s tem onesnaževala, novi postopek vključuje izrabo te raztopljene lesne mase za proizvodnjo pare in električne energije in vračanje nazaj pridobljenih kemikalij v proizvodnjo. Vsled tega se je ob povečanju proizvodnje celuloze za 105% zmanjšalo onesnaževanje vode za 45%. Ta menjava tehnološkega postopka je bila za proizvodnjo celuloze v Krškem življenjskega pomena, kajti v svetu se stare tovarne celuloze, ki ne morejo zbrati dovolj sredstev za prehod na moderen, ekološko ugodnejši postopek, zapirajo. Tak primer imamo v bližnji avstrijski Koroški, kjer je bila konec lanskega leta zaprta tovarna celuloze v Obirju.

S sanacijo vode smo po letu 1976 fazno nadaljevali. Tako smo v letih 1981 — 1983 zgradili čistilne naprave I. faze. V tem sklopu smo rešili mehansko onesnaževanje vode s premogovim pepelom, polnili in vlakni, zvišali pa smo tudi stopnjo zajetja in izrabe raztopljene lesne mase.

V letu 1983 smo začeli deponirati premogov pepel v tehnološki deponiji, ki je ob tovarni. Ta je bila v enem letu polna, zato je bilo potrebno izvršiti prevoz mokrega pepela v opuščene gramoznice, za katere smo dobili vsa potrebna soglasja in dovoljenja. Ker so bile pri prevozu težave vsled židkosti materiala, ki je onesnaževal cestišče, smo se odločili za prehod na suh pepel, ki ga zbiramo v silosih. Sedaj prevažamo suhi pepel, ki je navlažen z vodo ravno toliko, da se ne praši.

Sanacijski program za odpravo onesnaževanja vode predvideva še celo vrsto tehnoloških ukrepov, zlasti pri proizvodnji celuloze, ki bodo odpadno vodo razbremenili in jo količinsko zmanjšali. Glavni ukrep, to je ukinitve beljenja s klorom in hipokloritom smo že navedli. Ta ukrep je ključni, ker vode v sedanji sestavi, ko vsebujejo veliko količino kloriranih organskih snovi, ni možno uspešno čistiti na biološki čistilni napravi. Po uvedbi kisikovega predbeljenja se količina in obremenitev odpadne vode od beljenja močno zmanjšuje, saj se pralno vodo iz te stopnje ne spušča v kanal, ampak vodi na regeneracijo. S tem se poveča tudi stopnja izrabe lesne mase.

Drug ukrep je podaljšano kuhanje celuloze, kar pomeni, da se več lignina odstrani pri kuhanju celuloze in se zato celulozo obeli z manjšo porabo kemikalij. S tem ukrepom se zopet razbremeni odpadno vodo in hkrati poveča stopnjo izrabe lesne mase. Predvideni so še drugi ukrepi, kot so postavitev skladišča za odpadna olja in naftne derivate, nadaljnje zapiranje krogotoka vode pri proizvodnji papirja, nevtralizacijo odpadnega luga pred uparovanjem. Vsi tehnološki ukrepi, ki so predvideni, bodo razbremenili odpadno vodo tovarne količinsko za 46%, splošno onesnaženje bo zmanjšano za 30 — 40%, škodljive klorirane organske snovi pa bodo zmanjšane za 83%. Del teh ukrepov bo izveden v letih 1991 — 1992, preostali pa v obdobju 1993 — 1994.

Dokončno čiščenje odpadne vode tovarne in mesta Krško bo na biološki čistilni napravi. Izgradnja je v terminskem planu predvidena v letih 1996 — 1997. Že več let prej bomo v tovarni izvajali poskusno polindustrijsko biološko čiščenje na pilotki. Lokacija biološke čistilne naprave je v bližini nuklearne elektrarne, na mestu, kjer je bilo v času izgradnje NEK barakarsko naselje za delavce.

V sanacijskem programu je idejna zasnova za biološko čistilno napravo. Predvidena je najmodernejša izvedba, kombinacija biološkega razkroja odpadnih organskih snovi s pomočjo mikroorganizmov brez prisotnosti zraka in v prisotnosti zraka. Pri razkroju brez zraka nastaja bioplin, ki bo energetsko pokrival celotno biološko čistilno napravo. Komunalne vode in odpadne vode drugih krških podjetij bodo morale imeti ustrezno predčiščenje. Efekti na predvideni biološki čistilni napravi so na evropski ravni.

Z izvedbo celotnega sanacijskega programa za vodo bo zagotovljeno doseganje evropskih normativov.

HRUP

Ker je tovarna obdana s treh strani z nase-ljem v neposredni bližini, je moteča tudi s hrupom, ki ga povzroča. V podjetju smo v preteklih letih izvedli že mnogo ukrepov za zmanjšanje hrupa, kot so dušilci za paro, zvočno izolacijska kabina okoli sekirostoporja, ki je bila izvedena v letu 1986, ukrepi pri ventilatorjih na strehi papirnih strojev in drugo. Pravkar smo zaključili zvočno izolacijsko halo okoli čistilnega bobna 2. S čistilnim bobnom 1 pa prav zaradi hrupa obratujemo samo v dnevnih izmenah. V montaži je tudi zvočna izolacija izpuha vakuumskih črpalk tretjega papirnega stroja.

V okviru strokovnih podlag za prostorsko ureditvene pogoje je Savaprojekt izdelal kategorizacijo hrupa po posameznih conah na področju mesta Krško. Zahteve so zelo ostre. Podjetje VIDEM je to karto predložil izvalcu študije za sanacijo hrupa RAI Reka kot pogoj, kateremu je treba zadostiti. Izvršene so bile meritve hrupa na preko 70 izvornih mestih v tovarni. Predvideni so številni nadaljnji ukrepi v svrhu preprečevanja širjenja hrupa v kolmunalno okolje. Seveda tudi ta program ne bo izveden takoj, njegova realizacija bo šla postopoma, vzporedno s programom sanacije vode.

Za realizacijo predstavljene ekološke sanacije so seveda potrebna ogromna sredstva. Vendar v našem podjetju se zavedamo, da bo bodoč razvoj podjetja možen le na tak način, da bo ekološka sanacija sestavni del razvojnega programa. Zato gredo vsa naša razmišljanja za jutri tudi v smeri prijaznejšega okolja tovarne in lepšega jutri za mesto Krško.

V Krškem, 28. 6. 1990

Podjetje Videm

DKD Edvarda Kardelja

Filmski spored za avgust

2. 8., četrtek, ob 20.00: VRNITEV V PRIHODNOST II, ameriški znanstvenofantastični
3. 8., petek, ob 22.00: RESNIČNE ZGODBE II, erotični
5. 8., nedelja, ob 18.00: DAMA IN DETEKTIV, ameriški triler
7. 8., torek, ob 20.00: ZMAJEVA IGRA I, hongkonški karate
9. 8., četrtek, ob 20.00: BLEDOIČNI JEZDEC, ameriški western
10. 8., petek, ob 22.00: RESNIČNE ZGODBE III, erotični
12. 8., nedelja, ob 18.00: SAMO ZA TVOJE OČI, ameriški avanturistični
14. 8., torek, ob 20.00: ZMAJEVA IGRA SMRTI II, hongkonški karate
16. 8., četrtek, ob 20.00: ČLOVEK IZ SAN FERNANDA, ameriški avanturistični
17. 8., petek, ob 22.00: RESNIČNE ZGODBE IV, erotični
19. 8., nedelja, ob 18.00: MAMA JE ZNORELA, holandska komedija
21. 8., torek, ob 20.00: NA ZMAJEVI POTI, hongkonški karate
23. 8., četrtek, ob 20.00: UMAZANI INŠPEKTOR HARI, ameriška kriminalka
24. 8., petek, ob 22.00: RESNIČNE ZGODBE VI, erotični
26. 8., nedelja, ob 18.00: KRI NI VODA, ameriška kriminalka
28. 8., torek, ob 20.00: PEST VELIKEGA ZMAJA, hongkonški karate
30. 8., četrtek, ob 20.00: DVA PARA SESTER, ameriška komedija
31. 8., petek, ob 22.00: RESNIČNE ZGODBE VIII, erotični

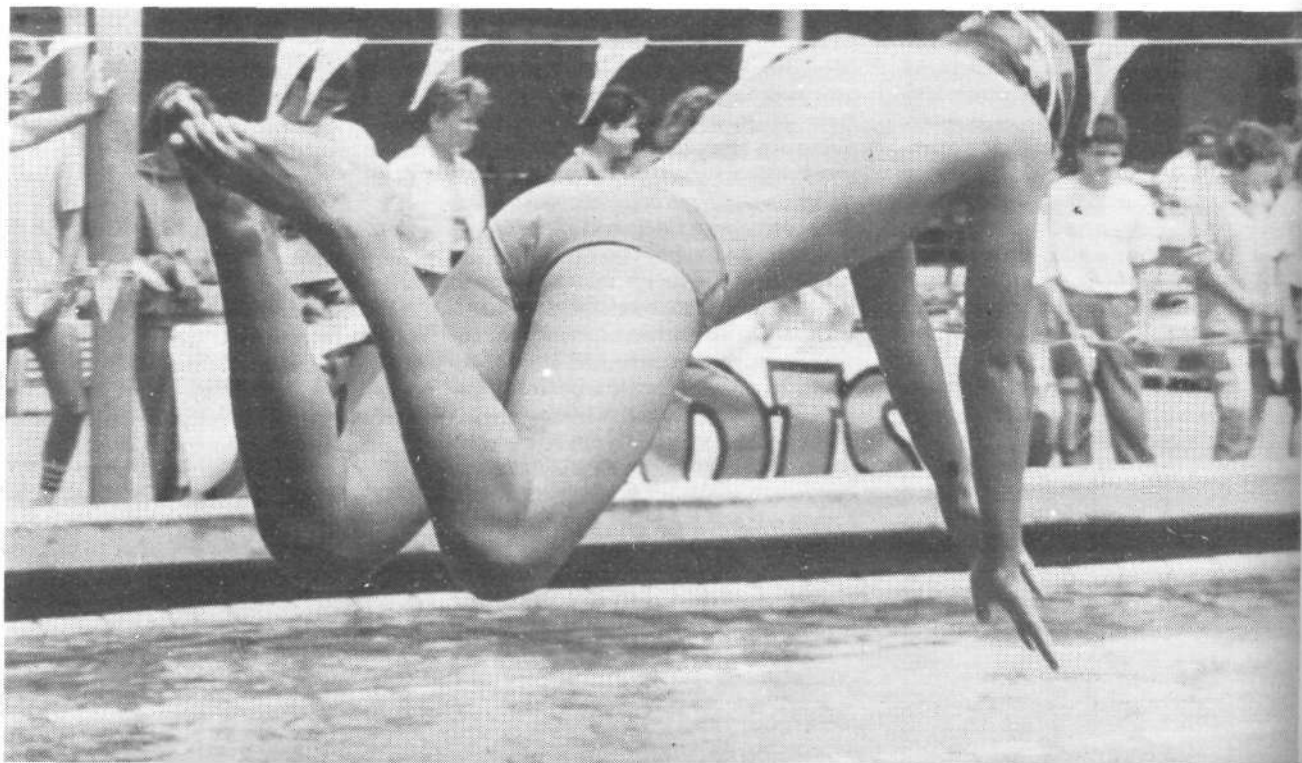

Foto: Črt Čargo

Ptuj '90: komunalci za čisto okolje

Kostakovi vodovodarji za las zgrešili prvo mesto

Na Ptujju je bilo 23. junija sedmo delovno-športno tekmovanje delavcev komunalnega in stanovanjskega gospodarstva Slovenije. Na srečanju ekipe tekmujejo v spretnosti in obvladovanju svojega poklicnega znanja, ob tem pa še v športnih disciplinah, le da udeležba v vseh športnih disciplinah ni obvezna, medtem ko v delovnih je. Ravno tu sta se odrezala Kostakova vodovodarja Ivan Grebenc in Peter Levičar: med 28 ekipami sta zasedla drugo mesto.

Imela sta sicer ravno toliko točk kot prvo-uvrščena ekipa (24), a ker so oni drugi imeli za nekaj stotink sekunde boljši čas in ker je organizator nekoga moral izločiti, sta pristala na drugem mestu. Tekmovanja se udeležijo pač tisti, ki si upajo ali so prepričani v svoje znanje, tekmujejo vsak s svojo opremo in razen prednosti, ko so orodja navajeni, lahko tudi marsikdo izmed ostalih udeležencev vidi kako novost. Zlasti pri vrtnih orodjih so menda novosti pogoste, marsikaj tudi fantje pogruntajo sami doma, tako da se človek lahko vedno česa nauči. Boljša vrtna oprema pa pomeni hitrejše delo in večjo učinkovitost.

Ostali tekmovalni disciplini sta bili še **kanalizacija (16. mesto)** in **javna higiena (7. mesto)**. »Pri javni higieni in snagi tuje ekipe nimajo možnosti za zmago,« se opravičujejo v krškem Kostaku, »saj domačini postavljajo progo, uporabljajo njihov tovornjak za odvoz smeti in prednost tistega, ki vse to pozna, je pač očitna.« Pri vsem pa poudarjajo, da so bili sodniki izredno objektivni, do vseh enako strogi, in da domačinom niso šli čisto nič »na roko«. Tekmovalci delajo v ekipah, tako kot pri vsakdanjih intervencijah ali drugih opravilih.

Od dosedanjih sedmih tekmovanj so se Krčani udeležili petih in lani so (na primer) v Kranju dosegli tretje, predlani v Trbovljah pa drugo mesto. Mislijo si, da bodo morali tudi sami v nekaj letih priti na vrsto kot organizatorji srečanja (prihodnje leto bo v N. Gorici). Letošnje srečanje so skupaj organizirala podjetja iz Ptujja, Ormoža in Slovenske Bistrice,

Drugouvrščena vodovodarska ekipa na Ptujju: Peter Levičar (z brki) in Ivan Grebenc. Vsako tekmovalno ekipo pri delu spremlja sodnik. V Kostaku razmišljajo o tem, da bi uvedli interni sistem nagrajevanja, po katerem bi člane dobro uvrščenih ekip za njihove dosežke tudi denarno nagrajevali. (Foto: Kostak)

NAŠ GLAS
NAŠ GLAS
SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

Celotna Kostakova ptujjska odprava pred pričetkom tekmovanja. (Foto: Kostak)

saj je za eno samo občino to prehud zalogaj (preko 1000 udeležencev). Zato si prizadevajo, da bi k udeležbi na tekmovanjih pritegnili še podjetja iz sosednjih občin (Sevnica, Brežice), ki se jih doslej niso udeleževala, bi pa potem morala sodelovati tudi pri organizaciji v Posavju.

Predstaviti komunalo in komunalca v okoljih, kjer ta srečanja potekajo, pomeni hkrati možnost seznanjanja s tehničnimi dosežki, s katerimi komunalci po Sloveniji rešujejo in vzdržujejo naše okolje. To je hkrati pot iz posplošene predstave o komunalcu v javnosti ter sprejetje vzajemnega odnosa med potrošniki in komunalci kot javnimi delavci, saj obojestransko poznavanje potreb in pro-

blemov na koncu zagotavlja kakovostno ravnen komunalnega standarda. Zato so organizatorji ob tekmovalnem delu organizirali tudi razstavo dosežkov s področja tehnične opremljenosti in strokovno srečanje poslovnih kadrov stanovanjskega (letos prvič) in komunalnega gospodarstva, s slavnostno podelitvijo štirih plaket in devetih priznanj splošnega združenja podjetjem in posameznikom. Med udeleženci je tokrat bil tudi njihov resorni minister dr. Miha Jazbinšek, ki je bil tudi slavnostni govornik, medtem ko je pokroviteljstvo prevzelo Republiško združenje komunalnega in stanovanjskega gospodarstva ter njihov sindikat. Seveda pa kljub temu krije večino stroškov zase vsake udeleženec sam.

Odjemna mesta za smeti so pogosto slabo projektirana in zato prinašajo veliko težav: vozniki jih kaj radi zaparkirajo, da tovornjak ne more do kontejnerja ali pa ga praznega ne more postaviti nazaj na njegovo mesto. Kjer ni zaščitnih ograj, raznaša smeti veter, ljudje pa pokrovov ne zapirajo... Svoje prispevajo tudi ljudje, ki s smetmi pošiljajo premajhne otroke, ki ne morejo dovolj dvigniti vreč ali kant z odpadki in jih zato raztresajo po tleh... Če smetnjakov dlje časa ne praznijo, njihova vsebina smrdi, če jih praznijo ne povsem polne, sicer ne smrdijo, jim pa ljudje očitajo, da so cene storitev zato tako visoke, ker delajo nesmotrno... Če ljudje ne pazijo, kako odmetavajo smeti pri smetnjakih, potem je težko od njih pričakovati, da bodo vestno sprejeli sortiranje odpadkov že v gospodinjstvu. Lepo vas prosim: kdo pa bo imel posebej vrečo (npr.) za gospodinjske odpadke, steklenino, papir, plastiko...!?

Večni problemi z odpadki

Tekmovalna ekipa krških komunalcev je na junijskem srečanju na Ptuj u doseglar kar solidno 7. mesto v disciplini »javna higiena«. Po drugi strani pa nam izkušnja pove, da v občini uporabniki njihovih storitev nismo ravno najbolj navdušeni nad kakovostjo opravljenega dela. Seveda se je okrog tega potem s Kostakovim vodstvom razvnela razprava in na dan je prišla vrsta že znanih ali pa tudi novih ugotovitev. Ker gre za izredno perečo tematiko, smo jo sklenili popisati kljub temu, da gre za slovesen trenutek zmagoslavja. »Tekmovanci ne morejo delati tako hitro, kakor delajo sicer vsak dan, saj morajo upoštevati vse predpise o pravilnosti uporabe mehanizma za praznjenje in varstvu pri delu, pokazati spretnost vožnje, usklajenost celotne (3-članske) ekipe, ki omogoči hitrost operacije. Vse to se pri tekmoivanju na koncu ocenjuje: kanta mora na koncu ostati na svojem (označenem) mestu.

Gotovo je razlika: pri vsakdanjem delu smetarje priganja obilica dela, vremenske in prometne razmere... In: ne delajo samo tekmovalci! To je dejavnost, ki je vsem na očeh, zato je toliko bolj izpostavljena kritiki. Oprema se postopoma dopolnjuje in usklajuje, novi avtomobili imajo le mehanizem za praznjenje 700-litrskih smetnjakov (vozičkov) in morajo delavci kante prazniti ročno. Pri tem se seveda lahko zgodi, da se del vsebine raztrese, ne zgodi pa se nujno, da tisti, ki jo je raztresel, potem uporabi metlo in za seboj pospravi... Po drugi strani je seveda res tudi to, da vzgoja in obnašanje ljudi — uporabnikov vedno za krepak korak zaostaja za razvojem tehnike. **Ni niti pravega nadzora, saj ni mogoč, ker bi domala vsak občan potreboval svojega inšpektorja, niti sankcij, ker so sankcije tako nizko odmerjene, da se občanu bolj splača tovornjak smeti stresti kjerkoli (tudi sredi križišča ali trga) in plačati predpisano kazen, kakor pa jih odpeljati na deponijo.**

Deponija je seveda problem zase: je hudo draga, ker imajo na njej strojno opremo,

opravljajo dezinsekcijo, deratizacijo, dezinsekcijo — vse na lastne stroške, kljub vsemu pa je v okolju predmet spora. Prebivalci bližnjega Spodnjega Starega grada in tudi oddaljenejših naselij imajo velike težave z golaznjo, Romi, ki so tudi stalni prebivalci in uporabniki deponije, smrdom... Deponijo morajo še sanirati, urediti odplinjevanje in zavedajo se tudi potrebe po sortiranju odpadkov. S tem bi hkrati omogočili reciklažo surovin in odstranili Rome, saj ti ne bi imeli na deponiji več kaj iskati. Vse to skupaj pa je mnogoplastna problematika, ki ima tudi zelo veliko pristopov in zamisli o tem, kako bi jo bilo najbolje rešiti. Za sedaj ostaja dejstvo, da na obstoječi deponiji zmanjkuje prostora, da bi morali poiskati lokacijo za skupno posavsko odlagališče smeti, ki se ga vsaka občina posebej otepa, in da je Kostak že pričel ukrepati vse potrebno za to, da odkupi dodatna zemljišča. Hkrati tudi okoliškemu prebivalstvu zagotavljajo, da je zanje najbolje, če deponija ostane tam, kjer je, saj bo v nasprotnem primeru vsa sedaj tam živeča golazen, ko ji bo med smetmi »zmanjkalo dela in hrane«, pritisnila v hiše! Sic!

V Kostaku razmišljajo tudi o ponovni združenju akciji odvoza kosovnega odpada. Staro železo (običajni odpad) bi pobirali skupno s smetmi, potem pa bi ga oddali Dinosu, ki ima za ta namen pač preskromne prevozne zmogljivosti. Povedati pa je treba, da se Dinos sicer kaj rad odzove akcijam in pride odpeljati kosovni odpad. To je namreč še vedno ceneje, kakor da mora (kdorkoli) sanirati divja odlagališča. Kaže, da bo ta logika morala pognati korenine pri komunalcih in komunah. Ko bodo enkrat izračunali, koliko stane sanacija odlagališč, bodo morda oboji ugotovili, da bi bilo boljše zagotiti brezplačno službo. Ta ni poceni, a denar gre itak vedno iz občanovega žepa: preko občinskega proračuna ali pa kar naravnost iz žepa v Kostakovo blagajno. Čistoča vedno stane, le včasih je cena prevelika — ko postanejo posledice onesnaženja prehude in jih narava sama ne zmore več opravljati!

DO Kostak Krško**Cenik komunalnih storitev DO Kostak Krško
s 1. 7. 1990**

Cena od 1. 7. 1990

I. VODARINA

1. Potrošniki, ki uporabljajo vodo iz vodovoda na črpalni sistem, plačujejo vodarino po naslednji tarifi:

- a) gospodinjstva, družbene organizacije in društva 4,20 din/m³
- b) OZD in zasebni obrtniki 17,20 din/m³

2. Potrošniki, ki uporabljajo vodo iz vodovoda na gravitacijski sistem, plačujejo vodarino po naslednji tarifi:

- a) gospodinjstva, družbene organizacije in društva 4,20 din/m³
- b) OZD in zasebni obrtniki 17,20 din/m³

Gospodinjstva, ki nimajo vgrajenih vodomero, plačujejo vodarino v pavšalnem znesku po članu gospodinjstva mesečno:

42,00 din/mesec/osebo

Poleg tega plačujejo gospodinjstva, ki nimajo vodomero, po glavi živine (konji, govedo) mesečni pavšal v višini 5 m³ vodarine. Ostali potrošniki, ki nimajo vgrajenih vodomero, plačujejo vodarino po cenah:

- a) DO, družbene organizacije, društva in zasebni obrtniki - na zaposleno osebo 150 l/dan;
- b) obrtniki, ki uporabljajo vodo v tehnološkem procesu (peki, slaščičarji) - na zaposleno osebo 400 l/dan;
- c) gostinstva - na zaposleno osebo 600 l/dan.

Za prekomerno porabo upravljalec vodovoda in potrošniki sklepajo posebne pogodbe.

II. KANALŠČINA

Kanalščina se zaračunava vsem uporabnikom kanalizacije in tudi tistim uporabnikom vodovoda, za katere je predvidena izgradnja kanalizacije po planu SKIS Krško v srednjeročnem obdobju 1986-1990.

Cena kanalščine:

- 1. gospodinjstva, družbene organizacije in društva 0,88 din/m³
- 2. OZD in zasebni obrtniki 2,96 din/m³
- 3. Gospodinjstva, ki nimajo vgrajenega vodomera, plačujejo kanalščino v pavšalnem znesku od 10 m³ odvedene vode.

IV. ODVOZ SMETI

Storitve odvoza smeti, shranjevanja smeti in ostalih komunalnih odpadkov se zaračunavajo po stanovanjski in poslovni površini po naslednjih cenah:

- 1. gospodinjstva, družbene organizacije in društva 0,67 din/m²
- 2. OZD in ostali 2,05 din/m²

Nove cene komunalnih storitev so bile sprejete na 4. redni seji delavskega sveta DO Kostak v razširjeni sestavi z delegati uporabnikov in družbenopolitične skupnosti občine Krško dne 29. 6. 1990.

Predsednik DS DO Kostak
Janko Hrovat, l. r.

Krško, 2. julija 1990

Zelena patrolja:**Smetišča**

Preko 1.000 milijard dinarjev je družbo (občinski proračun) veljalo odstranjevanje nesnage in nekaterih nevarnih odpadkov z divjih odlagališč po naši občini. Očiščene površine so zasuli z zemljo in pripravili za revitalizacijo. Tako so lahko ponekod dotedanji prinašalci smeti na sveže nasuto zemljo zasejali novo letino odpadkov. Očitno bo žetev tudi tokrat kmalu dozorela in bo obilna.

Ko je treba očiščevanje smetišč plačati, največkrat ni nihče kriv, saj svoje smeti skoraj vsi okoličani »sežigajo ali mečejo na gnoj ali

sami zakopljejo«. Naša zelena patrolja je pri Podlogu (tokrat) izbrskala celo vrsto dokazov, da so uporabniki te divje deponije zelo številni. Hranimo jih (dokaze) v pisarni. Eden izmed sosedov je ravno takrat tudi pripeljal smeti, jih mirno stresel in odšel... Končno: kaj pa naj doma počne z njimi!? Drugi, na sosedni njivi, pri kombajnu, si je zapisal registrsko številko našega službenega avtomobila; verjetno zato, ker smo fotografirali. Sprašujemo (nas vse skupaj): ali ne bi bilo bolje, če bi del tistega denarja, ki ga bo moral proračun kmalu spet nameniti za sanacijo nesnage, namenili za preventivo. Kaj če bi ljudem s temi sredstvi omogočili nabavo nekaj kontejnerjev in odvoz smeti?! Končno je vseeno, kako potrošimo denar, ki ga itak ne moremo prihraniti. Le pot je dosti lepša (morda tudi cenejša) za vse, razen za tiste, ki morajo vedno znova poslušati očitke o tem, kako previsok je občinski proračun...

Otvoritev Agrokombinatove poslovalnice:

Kupci bodo izbrali, kdo bo preživel konkurenčni boj!

Prenova krškega mestnega jedra napreduje: ob koncu junija so izročili namenu še lokal M-Agrokombinata. Urejen je v pritličju novega stanovanjskega objekta. Lokal je na novi lokaciji in v primernejših prostorih, v katere so preselili zelenjavno-delikatesno prodajalno in okrepčevalnico iz svoje upravne zgradbe. Na površini 246 kvadratnih metrov so uredili ličen bife in samopostrežno prodajalno s prodajnimi mesti za delikatese, kruh in mlečne izdelke ter zelenjavo. V njihove nekdanje prostore se bo vselila prodajalna Zastava-avta in tako bo tudi to podjetje lažje celovito organiziralo svojo ponudbo.

Jože Žabkar, vodja Agrokombinatove poslovne enote Trgovina pravi, da bodo ob sicer kakovostni ponudbi vsega blaga v svoji prodajalni skušali dati poudarek predvsem izbiri visoko kakovostnega sadja, zelenjave in delikates. Zlasti pri slednjih vidijo še veliko možnosti. Ne gre le za možnost izbire kakovostnih mesnin, sirov in drugih mlečnih izdelkov. Že doslej so jim (v starih prostorih) izkušnje pokazale, da je za njihov razvoj velika priložnost priprava določenih jedi. Gre za razne oblike pečenja mesa, seveda tistega, za katerega imajo tudi ustrezne skladiščne pogoje. To je trenutno perutnina. Sedaj so te možnosti še ugodnejše, imajo svojo pripravljalnico hrane, trudili se bodo, da bi tudi ponudbo popestrili. Po drugi strani pa si veliko obetajo tudi od prehoda na deljen delovni čas. Dejstvo je, da je gostilniška hrana zaradi cene in tudi omejenega časa pogosto težje dostopna, da se ljudje suhomesnih izdelkov naveličajo in da dolgoročno nenehno uživanje tovrstne hrane tudi ni zdravo. S primerno ponudbo bodo pač lahko poiskali svoj prostor pod soncem in del zaslužka — veliko pa

bo seveda odvisno od strank in njihovega povpraševanja. Pripravljeni so po potrebi dopolniti opremo in se prilagoditi posebnim željam v primeru, da se z naročnikom predhodno dogovorijo ali da pravočasno dobijo naročilo po telefonu (31—423). Obljublajo, da bodo cene zmerne, sprejemljive tako zanje kot za potrošnike.

Jože Žabkar: »Lokal sam po sebi še nič ne pomeni, če nimaš prave ponudbe in cen, če ne pritegneš kupcev in si s tem ne zagotoviš tudi dobička. Danes je konkurenca že omembe vredna, tudi v zasebnih prodajalnah, posebno veliko je je pri delikatesah. Časi so pač taki, da vsak prodaja skoraj vse, saj se vsak bori za tisto razliko v dohodku, ki bi mu omogočila življenje. Vsak novi lokal pa seveda ostalim odšči pike kos kruha, česar včasih nismo poznali. Kupca je pač treba zadovoljiti do te mere, da postane stalen obiskovalec v tvojem lokalu. Na potrebo po zelo visoki ravni odnosov do kupca pri nas opozarjamo ljudi na vseh sestankih. Vsi skušamo biti kakovostni, ustrezljivi, zadovoljiti

Vodja Agrokombinatove poslovne enote Trgovina Jože Žabkar je slovesno izročil ključ novih prostorov poslovalnici Martini Mustar, potem ko je ponovil vabilo bodočim potrošnikom in opozoril delavce, da lokal pomeni popestritev, saj je lep in nov, da je na dobrem mestu, da pa je vse drugo odvisno od tega, koliko se bodo zaposleni znali približati kupcu.

njihove želje in potrebe. Problem je pač z zalogami, ki vežejo kapital, a brez njih pač ne gre. Nikakor pa ne bomo onemogočali zaloga tistega blaga, ki se redno obrača. Mislim, da nas bo ravno tu čas še marsičesa naučil. Spoznali bomo, da tudi zadovoljitev želja, ki

Slavnostni govornik ob otvoritvi nove poslovalnice v Krškem mestnem jedru je bil direktor M-Agrokombinata Ivan Kozole. Ob njem pa stoji vodja poslovne enote Trgovina, Jože Žabkar. Ivan Kozole se je zahvalil vsem, ki so omogočili ureditev novih lokalov, še posebno pa vsem, ki se trudijo za pozidavo in oživitve krškega mestnega jedra. Poudaril je, da bi novi lokal moral po vseh predvidevanjih poslovati rentabilno, saj je v središču največje krajevne skupnosti. Seveda pa bo ob konkurenci trgovin in gostinskih obratov uspeh odvisen predvsem od sposobnosti, prizadevnosti in iznajdljivosti njegovega osebja.

V poslovalnici, skupaj z okrepčevalnico, bo zaposlenih 10 ljudi, odprta bo vsak dan med 6. in 19. uro, ob sobotah pa med 6. in 13. uro, razen takrat, ko bo dežurna tudi ob popoldnevih.

nam trenutno ni dohodkovno zanimiva, lahko kupca veže na določen lokal, in se to že po drugi strani obrestuje.

Danes bo problemov z zaposlitvami čedalje več, standard pri ljudeh pada, konkurence je čedalje več, vse to pa vodi v kadrovske presežke po prodajalnah in omogoča izbiro samo najboljših. Ti bodo ostali, oni, ki se ne za vedajo, da so v lokalu zaradi kupca, bodo pa med presežki.«

Zavedajo se, da morajo svoje procese po-

Manjka še pogled v notranjost okrepčevalnice, ki je bila ob otvoritvi seveda končna tarča vseh obiskovalcev. Osebe se je kljub temu dobro znašalo. Menda niso bili najbolj srečni, ker ob preselitvi niso dobili novih elektronskih blagaj in avtomata za kavo. Nič ne de! Tako dobre kave že dolgo nisem pil v nobenem bifeju.

sodobiti, da se morajo kupcu približati tudi z reklamo, s propagandnimi prodajnimi akcijami v sodelovanju s posameznimi proizvajalci...

Na očitke, da v njihovih prodajalnah sadje in zelenjava proti pričakovanjem in kljub velikim prizadevanjem osebja nimata zagotovljene zelene kakovosti, pravi, da je to posledica dosedanjih teženj, da bi ves promet s tem blagom opravljali preko osrednjega skladišča in slabih skladiščnih pogojev v prodajalnah. **Zavedajo se, da bo to moralo biti njihovo udarno blago, čeprav je konkurenca z zasebnimi prodajalci huda.** Želeli so (med drugim) tudi popestriti izbor in pospešiti pridelavo sadja in zelenjave na območju krške občine, a pokazalo se je, da je ta ista roba, pridelana v južnejših krajih, boljše in cenejša, kljub temu da jo obremenjujejo dodatni prevozni stroški. Tudi tu bo pač morala obveljati konkurenčnost, čeprav drži, da

za zelo dobro blago kupec nekoliko lažje sprejme celo nekoliko višjo ceno. Nadaljnji Agrokombinativ korak naj bi bila prenova prodajalne v Starem gradu, v krajevni skupnosti Dolenja vas. Lokal je ob zelo prometni regionalni cesti Krško-Brežice, ima dobro osebje in močno potrošniško zaledje, je pa še skoraj tak, kot so ga v začetku postavili v nekdanjem združenem domu. To pri okoliškem prebivalstvu zbuja obilico negodovanja in pripomb. Terjajo temeljito posodobitev in če bodo zbrali načrtovana sredstva, se je bodo tudi lotili. Prenovitevna dela bodo organizirali večinoma ob normalnem poslovanju, prenovljeni lokal pa bo imel ločene dele, namenjene prodaji orodja in reprodukcijskega materiala, samopostrežno trgovino z živili (tudi mesom) in okrepčevalnico. Njen obratovalni čas bodo menda skušali prilagoditi potrebam kupcev.

Dobre zaloge in ugodna nabava v hladilnici

Nova Agrokombinatova hladilnica, ki je hkrati tudi prevzemno mesto za v krški občini pridelano sadje in zelenjavo, se je postopoma uveljavila tudi kot oskrbovalni center. Vedno je dobro založena s kakovostnimi pridelki in ima močno zaledje. V njej se redno oskrbujejo tako gostinci kot obrati družbene prehrane, saj razen sadja in zelenjave v njej nabavljajo tudi sladkor, olje, kis, konzervirano sadje, zelenjavo in mesnine, nekatere pijače... Seveda v diskontnih pakiranjih in po diskontnih cenah — brez 25-do 30-odstotnega prometnega davka. Ker skladišče mora imeti svoj režim in delovni ritem, so poleg tehnicke uredili prodajni kiosk, namenjen drobnim prodajam. Če česa zmanjka, si gre lahko kupec plačano blago iskati v hladilnico. Na ta način nabavljanja so se navadili tudi delavci iz okoliških tovarn in ob odhodu »s šihata«, po štirinajsti uri ali med odmori za malico je okrog kioska menda zelo živahno.

Na živinorejskem posestvu v Žadovinku ima M-Agrokombinat dva prazna hleva, kjer je prostora za 280 glav živine. Trenutno iščejo interesenta, ki bi prostore vzel v najem za rejo in ki bi ga po potrebi tudi oskrbovali s krmom. Opravili so tudi nekaj razgovorov, a sklenili niso še ničesar. Če jim ta zamisel ne uspe in če ne najdejo pravega ponudnika, bodo pač razmislili o nekaterih (rezervnih) načrtih za izbiro teh objektov.

Odkupna postaja za žitarice v Žadovinku

Ob začetku letošnje žetve so pri M-Agrokombinatu hladilnici v Žadovinku pognali novo odkupno postajo za žitarice. Usposobiti so jo sicer želeli že lani, a jim je zmanjkalo sredstev. Letos je bila naprava nared, deluje brezhibno in s tem so odpravljene vse nevšečnosti odkupa pšenice sredi žetvene sezone: ko nervozni kmetje stojijo v dolgih vrstah ob traktorjih, delavci odkupne postaje hitijo z vrečami ali lopatami, na njivah pa kombajni prekinjajo delo, ker ni prevoza. Na novi odkupni postaji je delo avtomatizirano, kdor ima traktorsko prikolico s hidravliko, lahko vse opravi s pritiskom na stikalo. Tisti, ki nimajo prekucnika, pripeljejo pšenico v nezavezanih vrečah, jo stresejo na rešetko in od tu dalje jo stroj spravlja v silos.

Zmogljivost odkupne postaje je tolikšna, da je naši kmetje ne bodo zlepa presegli, saj imajo pšenico posejano večinoma na majhnih parcelah (20—25 arov). Temu primeren je potem tudi odkup: 1000—1500 kilogramov oddane pšenice. Le redki pripeljejo nad 2000 kil. »Pred leti, ko so pridelovanje pšenice spodbujali s stimulacijo (premijami), smo v krški občini lahko odkupili po 1000 do 1200 ton pšenice. Sedaj, ko tega ni več, pa lahko računamo na okrog 600 ton odkupa. Razliko do polne izkoriščenosti odkupne postaje bomo lahko uporabili za prevzem koruze ali za oskrbo kooperantov. Takrat, ko smo povečali površine, zasejane s pšenico, smo hkrati opuščali pridelavo rženih rožičkov. V tem času je farmacevtska industrija (Lek) uspela pripraviti tudi sintetično nadomestno snov in potrebe po rožičkih več ni bilo. Prešli smo na sejanje oljne repice in letos smo ravno pri njej dosegli lep uspeh. Pridelek je obilen — 3,2 tone po hektarju. Žal pa je postalo cenovno razmerje med pšenico in oljno repico neugodno, ker so oljarji v težavah. Od nekdanjega 1 : 2,5 je razmerje letos padlo na 1 : 2 ali celo 1,5. Če bo cena preveč padla, bo seveda manjši tudi interes pridelovalcev, saj je z repico kar nekaj sitnosti: postopek žetve je posebno prirejen, kombajne je treba prilagoditi,« pravi direktor M-Agrokombinata inž. Ivan Kozole.

Blago nabavlja hladilnica tam, kjer je boljše in kjer je cena ugodnejša. Pred sezono paradižnikov pri nas so jih kupovali na Holandskem — dobre kakovosti, lično pakirane po strogih evropskih standardih in po ustrežni ceni. Veliko pripeljejo iz Istre in Dalmacije, okoličani pa seveda prednjačijo s kumaricami, solato in korenčkom. Ves domači pridelek, ki je ustrezne kakovosti, odkupijo.

Prodajni kiosk je odprt med 7. in 15. uro, ob sobotah pa med 7. in 12. uro. V njem je vse na voljo v ustreznih, manjših količinah, pač glede na potrebe potrošnikov.

Novo odkupno postajo so želeli postaviti poleg tehtnice na zgornji ploščadi, a 11 metrov visokega silosa ni bilo možno »uskladiti« z interesi elektrogospodarstva, ki ima tu predvideno traso za daljnovod.

Letošnje vreme je za krškopoljsko pšenico (tudi koruza doslej lepo kaže!) zelo ugodno, saj pridelku koristi obilje padavin. V normalnih ali celo sušnih letih je bilo to območje vedno zelo prizadeto. Tudi do 40 % letine jim je pobrlo pomanjkanje padavin. Zato se zavedajo potrebe po gradnji namakalnega sistema. V Agrokombinatu se o tem projektu pogovarjajo že kar konkretno. Tudi o farmi na Pristavi oziroma o reševanju njenega ekološkega problema. Seveda pa je uresničitev teh projektov odvisna od dotoka sredstev. Sicer pa je na dobro obdelanih njivah v krški občini pridelek dosegel 4—4,5 tone na hektar, ostali pa so seveda imeli manj: do 3 tone hektarskega donosa. Vprašanje pa je, ali bo obilna letina kaznovala pridelovalce z nižjo ceno. Sedaj je odkupna cena 2,40 dinarjev za kilogram pšenice drugega kakovostnega razreda (saj prvega pri nas skorajda ni!). Proizvajalci in Zadruga zveza Slovenije so od vlade terjali odkupno ceno 3 dinarje po kilo-

gramu. Vlada Republike Slovenije se mora odločiti, ali bo razliko v ceni (lahko) pokrila ali ne. Letos namreč pšenice ne odkupujejo pridelovalci, ampak sklad republiških blagovnih rezerv. Kmetovalci pa bodo svoj zaslužek od pšenice menda na vsak način prejeli v 15 dneh po oddaji.

Kostanjeviški oktet:

Dvajset let, žrtvovanih lepi pesmi

Od skupine ljubiteljev lepega petja, ki se je pred dvajsetimi leti zbrala v Kostanjevici, je na koncu ostalo osem vztrajnih zanesenjakov, ki jim niti naporne vaje niti številne ostale redne obveznosti niso vzele volje. Ustanovili so Kostanjeviški oktet in v dvajsetih letih naštudirali preko 140 pesmi, opravili nad 500 nastopov in ponesli lepo pesem v marsikatero okolje, kjer je sicer morda ne bi bilo slišati. Svojo dvajseto obletnico delovanja so proslavili s koncertom (23. junija) v grajski cerkvi v Kostanjevici.

Šestim, ki so bili oktetu zvesti vsa ta leta, je predsednik občinske Zveze kulturnih organizacij **Franc Černelič** podelil **srebrne Gallusove plakete**. Prejeli so jih **Janez Kuhar, Ludvik Jenškovec, Karel Pavkovič, Jože Jordan, Milan Jordan in Roman Jordan**. V oktetu pojeta še **Marjan Pincolič** in **Tone Žulič**. V začetku je bil umetniški vodja skupine **Franc Černelič**, sledil mu je **Mirko Gorenšek**, **najdlje pa je imel taktirko v rokah Ernest Jazbec** in ko je umrl, jo je prevzel njegov sin, **Ernest Jazbec mlajši**.

Za svoje delo je Kostanjeviški oktet prejel številna priznanja in pohvale: »Je pa tudi res, da je za te stvari čedalje manj posluha in da takrat, ko nas trenutno ne potrebuje nihče, le težko naletimo na razumevanje,« komentira odnos okolja do okteta in do kulture nasploh njihov organizacijski vodja **Roman Jordan**. »Časi so težki, vemo, da denarja ni, in tudi pred jubilejnim koncertom smo si upali poslati prošnjo za pomoč samo Podjetju Videm in NEK. Iz Vidma so se opravičili, češ da nimajo denarja, in nam zaželeli veliko uspeha, iz elektrarne pa nismo dobili nikakršnega odgovora. V glavnem smo si potem poiskali sponzorje pri triindvajsetih obrtnikih...«

Roman Jordan je pri oktetu od prve vaje. Ne pritožuje se veliko, ker ve, da morajo biti tudi taki, ki se žrtvujejo za skupni cilj. Drži pa, da pri taki stvari ne gre brez obilice odrekanja, da je pri tem pogosto prizadeta tudi družina in da mora veliko stvari počakati... Ne gre samo za vaje, ki so itak dvakrat tedensko po dve uri. Tu so še nastopi; zlasti tisti na pogrebihi običajno pridejo nenapovedani, porušijo marsikateri načrt... Res pa je, da s tem lahko zaslužijo edini denar, ki ga oktet porabi za to, da si potem z njim pokrije nujne stroške: nabavo novih kravat, metuljkov, srajc... Obleke jim je (še v nekih daljnih, bolj-ših časih, ko si je lahko privoščil sponzorstvo) kupil Novoles. Sicer pa se morajo znajti sami. Pevovodji, ki se vozi iz Novega mesta, vračajo le potne stroške, saj sicer stroškov za

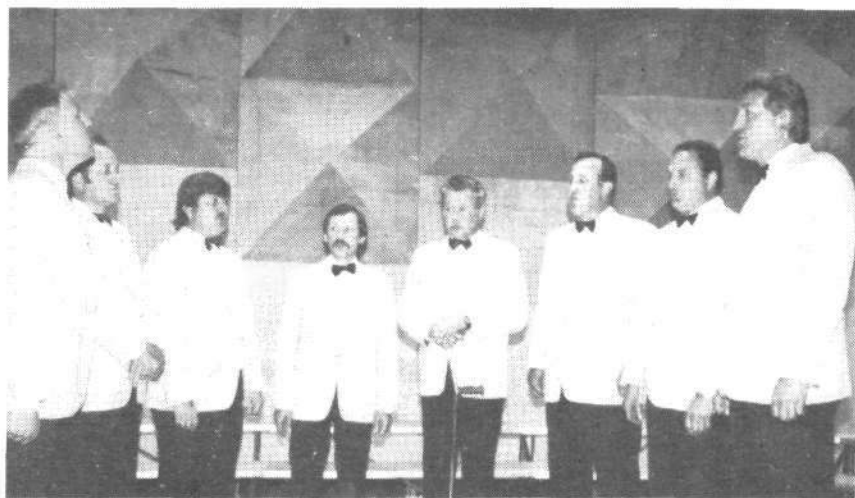

Foto: arhiv okteta

ure ne bi zmogli. Tudi sami se prevažajo na vaje na lastne stroške, običajno jih ne zmotijo niti zimske vozne razmere, vendar pa je vsekakor najbolj prizadet in hkrati najbolj občudovanja vreden njihov tovariš **Tone Žulič**. Doma je iz Črneče vasi, nima lastnega avta in na vsako vajo pride peš (6 km razdalje), z mnogih gre pa peš še domov — ne glede na vreme... Odrekajo se tudi drugi, zlasti **Jože Jordan** je že nekajkrat »gor plačal« petje pri oktetu s tem, da je zamudil z deli doma, na kmetiji, prehitelo ga je slabo vreme in škoda je bila tu!

Do pred dvema letoma niso imeli niti polletnih počitnic, sedaj pa za dva meseca prenehajo z vajami, saj tako jeseni, po oddihu, kaj radi ponovno pridejo skupaj in se lotijo dela z novim veseljem. Dva- do trikrat letno organizirajo tudi družabno srečanje, na katerega povabijo svoje žene. Stroške pokrijejo iz lastnega žepa, imajo se lepo in, kar je najpomembnejše: potem je doma vsaj nekaj časa mir. Kljub temu nekateri že razmišljajo o tem, da bi prenehali s petjem, pa tudi pomladili bi radi svoje vrste. Z nekaterimi kandidati se že pogovarjajo, vsekakor pa vabijo vse mlade, ki imajo posluh in veselje do petja, naj se oglašijo pri njih na avdiciji. Predvsem pogrešajo tenorje.

Roman Jordan: »Odkar se ljudje družijo bolj s televizorji kot med seboj, je večinoma zamrla tudi navada skupinskega prepevanja, fantje več ne tekmujejo, kdo bo šel lahko 'bolj prek' in glasovi se ne razvijajo. Tudi sami smo (nekako po deseti obletnici delovanja) opustili navado, da bi po vaji skupaj zavili še v gostilno in posedeli ob pesmi v družbi. Že same vaje so veliko breme, drugi dan je služba in po deseti uri zvečer človeku kar prija, če gre lahko počivat. Žal je pevec čedalje manj in časi niso nič kaj primerni za veseljačenje, vseeno pa kaže, da ljudje tudi tovrstno zabavo potrebujejo. Nastopi Kostanjeviškega okteta so vsi dobro obiskani in tudi njihov jubilejni koncert si je ogledalo preko dvesto ljudi. Ob udeležbah na zborovskih srečanjih (v Šentjerneju, Posavju...) so deležni kar ugodnih ocen in menijo, da se si-

cer ni dobro hvalisati, a da se lahko zanesljivo uvrstijo med oktete srednje kakovostne skupine v Sloveniji.

Tako kot različne težave morale zbijajo, jim jo taki dogodki dvigujejo; zavedajo se, da bi z njihovo ugasnitvijo v kostanjeviški kulturi verjetno zavladalo mrtvilo. Na roke jim gredo tudi v osnovni šoli, kjer imajo že sedemnajst let na voljo glasbeno učilnico in dober klavir za vaje. Tako bodo še kar vztrajali.

Poročilo o delovanju NE Krško

JUNIJ 1990

Proizvedena električna energija: 440.124 MWh (neto).

Segrevanje Save:

- dovoljeni delta T: 3,5°C
- maksimalni delta T: 2,19°C
- povprečni delta T: 1,37°C

Tekočinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti v efluentih pred izpustom v Savo je bila v mejah za pitno vodo (po Ur. listu SFRJ, 8/87 za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od največje skupne dopustne letne radioaktivnosti v tekočinskih efluentih (tritij — 20 TBq, ostali dopustni radionuklidi — 200 GBq):

- tritij 0,88 %
- ostali 0,012 %

Plinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti (na razdalji 500 m) je bila v mejah za zrak (po Ur. listu SFRJ, 8/87 za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od letno dovoljene doze za NEK zaradi emisije na razdalji 500 m (50 mikrosv): 0,002 %.

Radioaktivni odpadki:

- 1. število sodov, uskladiščenih junija:
 - RAO srednje aktivnosti: 21
 - RAO nizke aktivnosti: 0
- 2. število vseh do sedaj uskladiščenih sodov: 7359

Janez Boljka: Retrospektiva v Kostanjevici

Večni nosilec etičnih vrednot, moralizirajoči izpovedovalec skozi čas in prostor, iskalec dragocenih humanih vrednot — vse to je, na videz majhen Boljkov Človek, s katerim je ta kipar, grafik in slikar napolnil monumentalno lupino arhitekturnega spomenika. Vsebinsko je precej intimna, kot na zunaj manifestativna, vendar je **Človek zapisan v Boljkovem delu z veliko začetnico**. Je Ribničan — ahasfer*), v tujem širokem svetu, umetnik, pisec, slikar, glasbenik, ki si vendar prizadeva in uspe preseči ozke meje, iziti iz t.i. solzne Šentflorjanske doline v svet in dati svoji misli največjo razsežnost. Razsežnost, ki jo mora v končni posledici poznati širši svet, ki mu ta razmišljujoči Slovenec tudi pripada... Splet zavestno pobranega in na novo predstavljenega zavrženega orožja, kot večer opomin vojni, pretresljive živalske podobe, kot dokument atomskega časa... je splet umetniškega pojmovanja grdega — vzvišenega ter strahu in upanja, kot estetskih in psiholoških konstant v Boljkovi umetniški izpovedi.

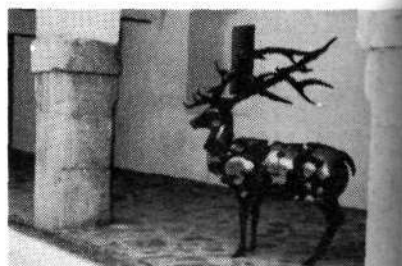
Nekako tako je pričel predstavitev dela Janeza Boljke direktor Mestne galerije v Ljubljani **Aleksander Bassin**. Umetnikovo pripoved je zbranim prezentiral ob otvoritvi prve Boljkove retrospektivne razstave v Galeriji Božidar Jakac v Kostanjevici (14.7.90). Segaj pa ta pripoved neposredno in v svojstveni kontinuiteti, izražajoč se v kiparski gmoti od tiste sršče, železne, grobo sestavljene — aluminijaste, do mehkeje, zmodeli-

rane podobe, pretopljene v bron. Dalje teče v sproščenem risarskem, črno-belem pristopu, v barviti in posebej reproduktivni grafični tehniki, vse do igrivega, sproščenega nanosa barv, ki se združujejo in vstajajo iz megličastega, slikarsko podanega ozadja na platnu.

V nastopajočem, četrtem ustvarjalnem desetletju Janeza Boljke lahko ugotovimo, da je umetnik na široko odprl likovno govorico, ki je nastala v razmerju med izbrano mitologijo, antropologijo ter še posebej antropocentrizmom...

Še vedno nastaja njegov živalski ciklus, kot svojevrstna, osebna kozmogonija, ali njen antipod — kataklizma. **Izjema, če sledimo Bassinovim mislim, je interpretacija konjske figure, ki zaključuje kostanjeviški ciklus. Ta figura, kot da še ni šla skozi atomsko uničenje, oziroma nam, kot starodavni simbol triumfalnega pohoda Sonca, razkriva upanje našega časa v najbolj odkriti luči in odprtega izhoda tudi v naprej.**

K otvoritvi razstave naj bi predvidoma sodila tudi projekcija kratkometražnega umetniškega filma »Železno mesto«, ki so ga skupaj zasnovali Janez Boljka, Taras Kermauner, Janez Kališnik, Janez Verovšek in Lojze Srebotnjak. Film so snemali na Jesenicah, na velikih kupih odpadnega železnega materiala, njegovi »igralci« pa so nekatere Boljkove male plastike. Žal je projekcija zaradi tehničnih težav morala odpasti. Bi pa verjetno njen ogled potrdil nekatere ugotovitve, da je Janez Boljka umetniško dozorel in našel samega sebe ravno na tem kraju, med kupi ostankov železa, v uničenju in odpadkih, ki so tako usodni za ta naš čas in iz katerih nam umetnik kaže izhod: njihovo uporabo za učinkovito izpoved, za ustvarjanje...

Organiziranim skupinam bo film na ogled do jeseni v mestni kinodvorani. »Organiziranih skupin pa je veliko«, so se pohvalili pri vodstvu galerije Božidar Jakac. Nekaj dni pred otvoritvijo razstave so tako gostili 180 tujcev, udeležencev poletnega seminarja slovenščine (na Filozofski fakulteti v Ljubljani), in celotno alpsko reprezentanco, ki jo je v Kostanjevico menda pripeljala Mateja Svet. Galerija je izdala zelo kakovosten katalog Janeza Boljke, ki je na prodaj v njihovem kiosku (20 dinarjev), štiriletni pregled Forme vive in katalog-zloženko o razstavi Franceta Kralja. (Foto: Slavko Sintič)

Razstavo je odprl Milan Kučan, predsednik predsedstva Republike Slovenije in Boljkov prijatelj: »Naše potovanje iz preteklosti v prihodnost je mogoče z ljudmi, ki niso več pretirano zazrti v našo obremenjujočo preteklost in majhnost. Novo se vselej prebija s težavo. O tem bi nam Janez Boljka imel kaj povedati, o čem pričati. Spomnim se natečaja za Cankarjev spomenik: pomečkanega klobuka, velike luknje in izrazito poudarjene bele krizanteme. Izid je prepričljiv dokaz, da se novemu upira tradicija, zavest, različni interesi, razpored političnih sil. Zato se tudi nič novega in za človeštvo resnično pomembnega ne zgodi samo po sebi. To je vselej mogoče samo kot rezultat zavestnega ravnanja ljudi, ki jim je pobuda ideja, kakršna jih zmora dvigniti v napor, v katerem odločilno spreminijo razmere svojega življenja. Očitno v umetnosti ni prav nič drugače.« (Foto: Slavko Sintič)

Milan Kučan: »Vse prepogosto dajemo v tem spremenljivem in negotovem življenju preveč pravic času. Bistvo umetnosti pa je prav to, da teži h krajevnemu, da se času upira, ga presega in zanika. Celotno umetniško delo, ki nam ga prvič tako celovito nocoj razgrinja kipar, slikar in grafik Janez Boljka, je taka umetnost, je tak ustvarjalni krog, ki s svojo močjo, krogom, prvinskostjo, svojim bogatim in vznemirljivim sporočilom kljubuje času — ga premaguje. Njegova razstava, ki jo nocoj odpiramo in ki je najbrž ne bo tako zlahka ponoviti, je priložnost, da dobimo tudi povsem fizično predstavo o tem, kaj vse nastane v desetletju trdega dela moža, ki je pravi umetnik. Najbrž je bilo tudi za samega Janeza Boljko presenečenje, ko je znova odkril samega sebe, svoje nekoč — davno zvarjene in že skoraj pozabljene skulpture. (Foto: Slavko Sintič)

*) (mitol.: večni, neutrudni popotnik)